

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/162/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1210216185
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1210216185.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Ivany Jahbovej v spore žalobcu: F. O., trvale bytom F. XX, I., zastúpeného JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Kováčska 28, Košice, proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpenému JUDr. Henriettou Marnusekovou, bytom Dostojevského rad 4, Bratislava, za účasti intervenienta na strane žalovaného: P. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. 3, B., zastúpeného Ivanou Závackou, advokátkou so sídlom Havlíčkova 11A, Bratislava, o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalobcu, žalovaného a intervenienta proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II. z 19. januára 2018, č. k. 52C 135/2010-643, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava II. z 19. januára 2018, č. k. 52C 135/2010-643 v napadnutom výroku II. (pokiaľ išlo priznanú sumu bolestného vo výške 511,41 eur, priznanú sumu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 58.119,39 eur a priznanú sumu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 29.059,69 eur) a v napadnutých výrokoch III., V., VI., p o t v r d z u j e.

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava II. z 19. januára 2018, č. k. 52C 135/2010-643 v napadnutom výroku II. (iba v časti príslušenstva) m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom bolestného sumu 511,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 23. 07. 2016 do zaplataenia, a titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 58.119,39 eur spolu s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 23. 07. 2016 do zaplataenia, do troch dní.

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava II. z 19. januára 2018, č. k. 52C 135/2010-643 v napadnutom výroku IV. m e n í tak, že žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Žiadnej zo strán n e p r i z á v a nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava II. (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. januára 2018, č. k. 52C 135/2010-643 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) konanie v časti o zaplataenie istiny 7.174,13 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 30. 03. 2010 do zaplataenia titulom bolestného zastavil (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom bolestného sumu 511,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 30. 03. 2010 do zaplataenia, titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 58.119,39 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30. 03. 2010 do zaplataenia, s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 11.071,26 eur od 01. 11. 2016 do zaplataenia a titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu

29.059,69 eur, to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), a vo zvyšných častiach žalobu zamietol (výrok III.). Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 79,10 % (výrok IV.). Žalovanému zároveň uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava II súdny poplatok vo výške 5.261,43 eur (výrok V.) a povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Bratislava II trovy konania štátu vo výške 159,72 eur (výrok VI.).

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplata sumy 10.511,33 eur titulom bolestného, sumy 120.596,40 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, všetko s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplata a sumy 60.298,20 eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Uviedol, že dňa 05. 07. 2008 ako spolujazdec v motorovom vozidle zn. O. E. utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Voči vodičovi P. E. bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví a prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky. Za škodu na zdraví žalobcovi zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Nároky poškodeného na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté zákonom o povinnom zmluvnom poistení a priamy nárok proti žalovanému na plnenie z garančného fondu vyplýva z § 24 ods. 2 písm. b) a ods. 3 citovaného zákona. Podľa lekárskeho posudku bolo bodové hodnotenie bolestného stanovené vo výške 1.338,75 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 8340 bodov. Rozhodným obdobím na určenie hodnoty bodu je rok 2008, v ktorom bola hodnota bodu 14,46 eur. Náhrada za bolestné tak predstavuje sumu 19.358,33 eur a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 120.596,40 eur. Na základe výzvy žalovaný uspokojil nároky žalobcu prostredníctvom svojho zástupcu iba čiastočne, a to na základe oznámenia zo dňa 30. 03. 2010 bolestné vo výške 8.847 eur. K dohode o vyrovnaní nedošlo. Žalobca sa následkom úrazu stal čiastočne nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých, je natrvalo vylúčený z doterajšieho a jeho veku primeraného osobného, rodinného a spoločenského života. Je mobilný iba na invalidnom vozíku, nie je sebestačný vo všedných denných činnostiach. Následkom úrazu sa stal vo veku iba 20 rokov invalidným, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Na základe uvedeného navrhol zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, t. j. o 60.298,20 eur.

3. Podaním zo dňa 19. 06. 2017 a zo dňa 03. 07. 2017 vstúpil do konania intervenient P. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. 3, B., nakoľko má právny záujem na výsledku súdneho konania. Oznámenie o vstupe intervenienta do konania bolo riadne doručené stranám.

4. Žalobca sa po čiastočných späťvzatiach žaloby v spore domáhal titulom bolestného zaplata sumy vo výške 10.511,33 eur, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia zaplata sumy vo výške 66.505,80 eur to všetko s 9 % úrokom z omeškania ročne od 30. 03. 2010 do zaplata a vyčísleným 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 54.090,60 eur počnúc dňom 30. 03. 2010 do 25. 01. 2011 v sume 4.014,56 eur a titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia zaplata sumy vo výške 49.480,08 eur.

5. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č. k. 52C 135/2010-205 zo dňa 21. 12. 2012 rozhodol tak, že zastavil konanie v časti o zaplata istiny 64.908,72 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 54.090,60 eur od 25. 01. 2012 do zaplata, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 34.163,80 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 10.223,04 eur od 30. 03. 2010 do zaplata a nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 7.939,15 eur. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Bratislava II trovy konania štátu vo výške 180,29 eur a zaplatiť na ten istý účet súdny poplatok vo výške 2.049,83 eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a takisto aj žalovaný.

6. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením č. k. 14Co 215/2013-276 zo dňa 26. 02. 2015 rozhodol o odvolaní žalovaného tak, že ho odmietol. Odvolací súd rozhodol aj o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým zamietol zvyšok žaloby a v časti o priznaní výšky náhrady trov právneho zastúpenia, pričom dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a v napadnutých častiach tohto výroku rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení uviedol, že súd prvej inštancie nevyhovel návrhu na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania a rozhodol bez toho, aby znalca riadne vypočul na pojednávaní, čím nedostatočne zistil skutkový stav, čo malo za následok aj nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí vyslovil právny názor, ktorým sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením

a závermi súdu prvej inštancie v časti posúdenia miery spoluzavinenia žalobcu na škodu na zdraví vo výške 10 % a posúdenia nároku žalobcu na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %, a odkázal naň.

7. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že uznesením OR PZ v Bratislave - Okolie ČVS: ORP-902/3-OVK-BH-2008 zo dňa 11. 03. 2009 bolo začaté trestné stíhanie voči P. E. pre prečin z nebanlivosti ublíženia na zdraví a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Z listu žalobcu adresovaného žalovanému zo dňa 15. 10. 2009 zistil, že tento si uplatnil nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví vo výške 200.252,93 eur a žalovanému navrhol uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 09. 06. 2010 zistil, že žiadosť žalobcu o priznanie invalidného dôchodku bola zamietnutá, nakoľko ku dňu vzniku invalidity nespĺnil podmienky nároku na jeho priznanie. Žalobca má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Z listu zástupcu žalovaného zo dňa 30. 03. 2010 vyplynulo, že žalobcovi poukáže náhradu bolestného vo výške 8.847 eur, ktorá predstavuje zálohu 60 % z priznanej sumy bolestného, z dôvodu, že mu neboli predložené potrebné doklady. Z ďalšieho listu zástupcu žalovaného zo dňa 25. 01. 2011 vyplynulo, že žalovaný v nasledujúcich dňoch poukáže žalobcovi náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 54.090,60 eur. Z listu zástupcu žalovaného zo dňa 15. 02. 2011 vyplynulo, že žalobcovi poskytol plnenie vo výške 54.090,60 eur, ktoré predstavovalo zálohu vo výške 60 % priznanej náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia a zároveň akceptuje 20 %-né zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, t. j. sumu 10.818,12 eur, ktorú taktiež poukazuje na účet žalobcu. Z Oznámenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 186/2008 Z. z. vyplynula hodnota jedného bodu náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2008 v sume 13,37 eur (402,92 Sk). Zo záverov znaleckého posudku č. 8/2012 vypracovaného znaleckou organizáciou forensic.sk vyplynulo, že žalobca od úrazu nie je schopný chodiť a stáť, dokáže kratšiu dobu vydržať v sede, prevažne leží na lôžku. Je presúvaný na invalidnom vozíku. Po približne 1 - 2 hodinách v sede má silné bolesti. V súčasnosti netrpí duševnou poruchou. Nastala u neho úplná porucha mužských sexuálnych funkcií. Následky poškodenia zdravia - úplné ochrnutie dolných končatín, poruchy zvieracích - neovládanie vyprázdňovania moču a stolice, jazvy po rozsiahlych preležaninách a sexuologické poruchy možno považovať za trvalé. Kvalita jeho života sa zmenila zásadným spôsobom, jeho možno uplatniť sa v živote a spoločnosti sú ťažko obmedzené až nulové. Vyžaduje 24-hodinovú opatrovateľskú starostlivosť. Znalecká organizácia určila bodové hodnotenie bolesti vo výške 970 bodov, sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5110 bodov. Zdravotný stav žalobcu je ustálený od 22. 12. 2008. U žalobcu možno predpokladať zhoršovanie stavu v zmysle opakujúcich sa močových infekcií a s tým následných obličkových komplikácií, recidivujúcich a nových dekubitov. Dopravná nehoda z psychiatrického hľadiska nezanechala na psychike žalobcu následky, resp. poruchy, ktoré by bolo potrebné psychiatricky liečiť. V Dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 8/2012 znalecká organizácia zotrvala na výške bodového hodnotenia bolesti tak ako bolo stanovené v znaleckom posudku. Zotrvala aj na hodnotení odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Znalecká organizácia súhlasila s názorom žalobcu, že fakt, že žalobca nebol psychiatricky liečený automaticky neznamena, že netrpí duševnou poruchou. Práve z toho dôvodu realizovali u žalobcu psychiatrické vyšetrenie, pričom znalec konštatoval neprítomnosť duševnej poruchy. Na týchto záveroch znalecká organizácia v celom rozsahu zotrvala. Z kontrolného znaleckého posudku č. 7/2016 vypracovaného znaleckou organizáciou LEGE ARTIS vyplynulo, že po posúdení bodových hodnotení MUDr. Jozefa Hudeca a forensic.sk, sa znalecká organizácia prikláňa skôr k hodnoteniu prvého menovaného, avšak s určitými zmenami. V oboch znaleckých posudkoch hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa nej absentovalo zhodnotenie sexuálneho a reprodukčného zdravia poškodeného po úraze. Znalecká organizácia preto určila bodové hodnotenie bolestného vo výške 1012,50 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9940 bodov. Zo znaleckého úkonu č. 2/2017 ako odborného vyjadrenia znaleckej organizácie LEGE ARTIS k námietkam žalovaného k znaleckému posudku č. 7/2016 vyplynulo, že znalecká organizácia zotrvala na tom, že inkontinenciu moču, stolice a erektilnú dysfunkciu nie je možné zahrnúť do položky č. 306 - poúrazová paraplégia dolných končatín, pretože predstavujú iné poúrazové postihnutia a preto je potrebné ich hodnotiť samostatne, nakoľko sa jedná o postihnutie iných orgánových systémov, ktoré nemožno spájať s postihnutím dolných končatín. Ďalej zotrvala na tom, že u poškodeného znaleckým vyšetrením zistila príznakový komplex svedčiaci pre poruchy adaptácie, pričom intenzitu príznakov hodnotila v strede pásma položky č. 254, kde je rozpätie bodov od 130 do 780.

8. Z výpovede znalkyne MUDr. Janky Surovcovej zo znaleckej organizácie forensic.sk vyplynulo, že pokiaľ išlo o bodové hodnotenie položky poúrazová paraplégia, vychádzali striktnie z tejto položky pri pôvodnom hodnotení. Avšak postupom času v znaleckej organizácii prijali usus, že je potrebné obodovať aj poruchy, ktoré síce nevznikli priamo pri tejto udalosti, ale došlo k nim následkom tejto škodovej udalosti pre účely sťaženia spoločenského uplatnenia. Jedná sa o položky č. 314 a 316, ktoré v pôvodnom znaleckom posudku ani v jeho dodatku nebodovali. Bodovali čisto len podľa položky 306, čiže poúrazová paraplégia. Keby teraz použili tento spôsob bodovania je možné presnejšie rozlíšiť konkrétny stupeň poškodenia u jednotlivých pacientov, čo v položke poúrazová paraplégia nebolo možné takto obodovať. Nedošlo by k navýšeniu položiek č. 314 a č. 316, avšak došlo by k priznaniu maximálneho počtu bodov v týchto položkách vzhľadom na stupeň poškodenia, ktorý je v tomto prípade najťažší. Pokiaľ ide o položku č. 306 tam by bolo 80 % navýšenie s poukazom nato, že ide o dospelého jedinca vo veku nad 20 rokov, pričom 100 % navýšenie je pri jedincoch do 18 rokov. Pokiaľ ide o položku č. 231 tú bodovali a zvýšili o 50 % v dodatku s tým, že pôvodne to bodovali celé ako septický stav, avšak vzhľadom na komplikácie pridali jednotlivé položky a v nich zohľadnili príčinnú súvislosť poškodení a preto už nenavýšili položku č. 231 o 50 %. Táto položka v pôvodnom posudku nebola vôbec navýšená. Namiesto položky č. 246c totiž bodovali 90ch. Uviedla, že keby nedošlo k rozvoju septického stavu u pacienta, navýšili by položku č. 90ch o 50 %. Dodala, že bodové hodnotenie v dodatku je vždy alternatívne, pretože medicínsky nevedia povedať čo sa stalo skôr.

9. Z výpovede znalca MUDr. Norberta Moravanského, PhD. zo znaleckej organizácie forensic.sk vyplynulo, že pokiaľ išlo o rozlíšenie bodovania položiek č. 314 a č. 316, toto vzniklo prísnu medicínskou praxou na základe nových skúseností, predtým sa paraplégia bodovala striktnie položkou č. 306, avšak postupom času a skúsenosťami sa zistilo, že sú rôzni pacienti s rôznym stupňom poškodenia a preto je potrebné toto medicínsky zohľadniť a obodovať v položkách č. 314 a č. 316. Uviedol, že položku č. 321a nie je možné použiť bez potrebnej psychiatrickej diagnózy, ktorá nie je organického pôvodu. Keďže v tomto prípade došlo k organickému poškodeniu miechy rozdrvením a nie k psychiatrickému poškodeniu týchto funkcií, položka č. 321a nemohla byť použitá.

10. Z výpovede znalca MUDr. Maroša Uhrína zo znaleckej organizácie forensic.sk vyplynulo, že strata sexuálnej funkcie nebola zaradená ako položka do sťaženia spoločenského uplatnenia preto, lebo neexistuje žiadny kód pre psychiatrickú poruchu, ktorá je organického pôvodu, t. j. vyvolaná konkrétnym porušením miechy v tomto prípade. Podľa medzinárodného kódu diagnóz MKCH10 neexistuje žiadna položka, ktorá by sa dala obdobne použiť pre psychiatrickú diagnózu, ani položka č. 321a. Uviedol, že v danom prípade nebol stratou sexuálnych funkcií zistený psychický dopad na pacienta. Psychiatrické vyšetrenie prebehlo štandardným spôsobom, urobil sa rozhovor, boli použité údaje od pacientovej matky a objektívne pozorovanie. Dodal, že ku dňu vyšetrenia nezistil žiadne psychické následky na duševnom stave pacienta, avšak nevylučuje, že sa to v budúcnosti môže zmeniť.

11. Z výpovede svedka K. O., brata žalobcu, súd zistil, že dňa 05. 07. 2008 išiel spolu s bratom, kamarátkou E. F. a J. M. na diskotéku do D. pri L.. Tam si dali 1 - 2 hruškovice. Potom už pili iba ľadový čaj, nie alkohol. Následne išli z diskotéky peši smerom z D. pri L. do I.. Tam im zastavilo auto, v ktorom sedel kamarát F. P. na mieste spolujazdca, bolo to jeho auto. On ho nešoféroval. Šoféroval ho E., jeho kamarát, ktorého poznal iba z videnia. Nie bližšie. Ponúkli sa, že ich zvezú do I. a preto si všetci štyria sadli do auta dozadu, bez toho, aby sa pripútali. Nikto nebol pripútaný. Šofér E. išiel rýchlo, všetci kričali, aby spomalil, že radšej vystúpia a pôjdu peši. On však na to nereagoval a išiel ešte rýchlejšie. Bola už tma, cesta ale bola prázdna, suchá a pred vjazdom do zákruty havarovali. Prebral sa až vonku mimo auta. Priebeh nehody si vôbec nepamätá, nevie čo sa dialo s ostatnými. Mal narazený hrudník, otras mozgu a zranenie nohy. Nemá však žiadne následky, ani nebol operovaný. Zo všetkých kamarátov, ktorí boli vzadu v aute, najhoršie dopadol žalobca. E. F. a J. M. mali len ľahké zranenia. F. P. mal zlomenú kľúčnu kosť. Čo bolo šoférovi E., to nevie. Žalobca je v súčasnosti na vozíčku, nie je sebestačný, nevie sa o seba postarať. Je väčšinou doma a je schopný sám sa iba najesť. Pri všetkých ostatných činnostiach potrebuje pomoc. Najviac sa o neho stará mama, ale pomáhajú mu všetci. Žalobcovi pomáha s hygienou. Žalobca nepracuje, niekde dochádzať do práce by nebol schopný, mohol by pracovať len cez počítač z domu. Chodia s ním na chaty, alebo nejaké diskotéky. Má aj kamarátov, nie je izolovaný, bez priateľov. Žiadnu priateľku nemá. Ani v čase, keď sa stala nehoda nemal žiadnu priateľku, mal predtým, ale rozišli sa ešte pred nehodou. Žalobca svoje postihnutie nesie striedavo, niekedy má výbuchy nervozity, inokedy je v pohode. Nevedel o tom, či vodič pil. Jeho spolujazdec pil a sedel s nimi pri stole. Takúto vedomosť nemal ani jeho brat. Žalobca po

skončení školy pracoval, chodil na brigádu, pomáhal okolo domu, žil aktívnym životom mladého človeka. Hrával futbal, basketbal skoro denne, hokej občas. Chodili na diskotéky a na športové podujatia. Teraz sa chodí na športové podujatia pozrieť iba občas, keď je futbal a podobne. Na diskotéky chodí aj teraz. Žalobca má skončenú základnú školu, po jej skončení pracoval brigádnicky v záhradníctve a na píle. Čo sa týka športu, nebol registrovaný športovec, športoval rekreačne, ale takmer denne.

12. Z výpovede svedkyne M. O., matky žalobcu, súd zistil, že o nehode sa dozvedela až v noci od policajtov. Lekár jej priamo povedal, že je vylúčené, aby žalobca niekedy chodil, že ostane od pol pása dole ochrnutý a že bude potrebovať plienky a vrecúška a celodennú starostlivosť. Hneď jej nedali žiadnu nádej na to, že by sa jeho stav ohľadne dolnej časti tela mohol zlepšiť. Odvtedy absolvoval viaceré operácie a liečenia, je pripútaný na invalidný vozík a ona sa o neho celodenne stará. Za to dostáva príspevok 200 eur a žalobca dostáva kompenzáciu na pomôcky 17,60 eur mesačne. Zdravotnícke potreby, ako plienky, sú mu predpisované urológom a sú hradené poisťovňou. Nemá žiadny iný príjem, ani invalidný dôchodok. Žalobca potrebuje 24-hodinovú starostlivosť, potrebuje prebaľovať, umyť, nakŕmiť. Ošetruje mu preležaniny, ktoré sa aj napriek starostlivosti zhoršujú. Keď sa posadí na vozík, dokáže sa sám najesť, avšak keď má bolesti, nie je schopný sedieť, vtedy ho musí kŕmiť po ležiaci. Väčšinu dňa preleží, občas si prečíta nejaké noviny. Avšak nič iné nerobí, sem-tam si pozrie televíziu, ale inak nič. Nie je ani na počítači, ani na internete. Sem tam si ešte kreslí. Predtým bol veľmi aktívny chlapec. Bicykloval, chodil na ryby, pomáhal jej okolo domu. Skončil iba základnú školu a hneď išiel na brigádu. Stálu prácu nemal. Jeho brigády boli fyzické - fyzická práca, t. j. pomáhal kosiť trávu a podobne. Ďalšie vzdelanie si neurobil lebo v škole sa veľmi neučil, nechcelo sa mu. Chodil predtým na výlety a športoval rekreačne. Priateľku nemal ani pred úrazom, ani teraz nemá. Kamaráti mu ostali všetci, ktorých mal pred úrazom, má ich za kamarátov aj teraz, chodia ho pozrieť, občas ho zoberú von na prechádzku. Je veľmi nervózný, priamo sa nesťažuje na svoj osud, ale vidno to, keď odídu kamaráti, že je smutný. Trápi ho, že je na vozíku a nemôže chodiť. Otvorené výbuchy zlosti na jeho situáciu u neho nepostrehla. Nie je v starostlivosti ani psychológa, ani psychiatra. Dá sa povedať, že si viac-menej zvykol, s tým ako žije sa vyrovnal. V evidencii uchádzačov o prácu žalobca nebol, s manželom ho živili, stačilo to, lebo obaja s manželom pracovali. Mal problém sa zamestnať, lebo nemal vzdelanie a nikto ho nechcel zobrať do práce inak ako brigádnicky. Chceli, aby si našiel robotu, ale keď skončil základnú školu, mal iba 16 rokov, bol mladý a potom stále nepracoval, aj keď už mal 20 rokov.

13. Z výpovede svedka P. E., súd zistil, že dňa 05. 07. 2008 niečo po polnoci riadil motorové vozidlo O. E. M.: SC-XXXBP na ceste medzi obcami D. pri L. a I., smerom do I.. Partia kamarátov ho poprosila, aby ich zaviezol domov. Spolu s tými, ktorých viezol popíjali a bol pod vplyvom alkoholu. Vozidlo patrilo pánovi P., ktorý ho nešoféroval preto, lebo v tom čase nemal vodičský preukaz. Pamätá si, že išiel asi 100 km/h tam, kde bola povolená 90 km/h, a vynieslo ho zo zákruty. Potom si už nič nepamätá. Mal zlomenú ruku. Vedľa neho v aute sedel pán P. - majiteľ auta a vzadu sedeli, aj keď presne nevie kde, E. F., J. M., K. O. a F. O.. Pripútaný určite nebol, či boli pripútaní spolujazdci, to nevie. V tejto veci vypovedal na polícii ako obvinený.

14. Z výpovede svedka F. P., kamaráta žalobcu, súd zistil, že v noci zo 4. na 5. júla 2008 bol v D. pri L. spolu s pánom E. v krčme, kde pil. X. E. nepil, preto potom jeho autom išli na diskotéku. V. pán E., lebo nepil a aj preto, že svedok nemal vodičský preukaz. Na diskotéke sa stretli s žalobcom, K. O. a ešte nejakým chlapcom a dievčaťom, ktorých nepoznal. Čo tam robili si vôbec nepamätá. Pamätá si iba nástup do auta na tejto diskotéke, s kým nastupovali to si už nepamätá. Nepamätá si ani cestu, ani čo sa stalo, zobudil sa až v sanitke. Pamätá si, že nasadol do auta ako spolujazdec vodiča. Pána E. na diskotéke nevidel piť alkohol.

15. Z výpovede svedkyne E. F., súd zistil, že dňa 04. 07. 2008 išli na diskotéku do D. pri L. autobusom. Všetci sa bavili spolu. Vypila 1 - 2 poháriky Fernetu. Vie, že pil aj K. O., ale nepamätá si, či videla piť žalobcu, ani pána M.. Na diskotéke sa nestretla s pánom E., ani s pánom P.. Nepoznala ich. Poznal ich K. O.. Pri stole sedeli so žalobcom, K. O. a pánom M.. Počas celého zotrvania na diskotéke sa nikto z nich nestretol s pánom E., ani s pánom P. až do času, kým vyšli von a odchádzali domov. Až keď odchádzali, tak na K. zakričal vodič auta, asi pán E.. K. k nemu išiel, rozprávali sa a potom ich zobral autom, ktoré riadil pán E. a vedľa neho sedel ešte pán M.. Ona, žalobca, K. O. a J. M. si sadli dozadu, neboli pripútaní. Sedela priamo vzadu za spolujazdcom vodiča pri okne. Pamätá si, že vodič išiel rýchlo. Kričali naňho, aby spomalil. On odmietol, že netreba. Potom išli do zákruty a už si pamätá len náraz a ako sa prebrala polovypadnutá z auta. Utrpela poranenia, odreniny a udretia hlavy a končatín. Bola na

prehliadke v nemocnici, hospitalizovaná nebola. Z ďalšej výpovede svedkyne E. F. vyplýva, že žalobca je jej kamarát a pána E. pozná z videnia. Na otázku súdu svedkyňa uviedla, že žalobca v jej prítomnosti požil alkoholické nápoje, že nevie či požil alkoholické nápoje pán E. a taktiež sa nevedela vyjadriť k otázke, či žalobca videl alebo nevidel konzumovať alkoholické nápoje pána E.. Na otázky PZ žalobcu svedkyňa uviedla, že na diskotéke sedela pri stole pri vchode s pánom M., so žalobcom a s K. O.. Nikto iný pri nich nesedel. Pokiaľ si pamätá, pán E. sedel niekde vzadu, ale nevidela ho. Pána E. nepoznala a podľa jej vedomostí ho nepoznal ani pán M. a ani žalobca. Na otázku PZ intervenienta, či sa po tej nehode rozprávala so žalobcom o tom, či niekoho videl požívať alkoholické nápoje, svedkyňa uviedla, že nie nikdy.

16. Z výpovede svedka J. M., kamaráta žalobcu, súd zistil, že dňa 04. 07. 2008 chceli ísť na diskotéku do D. pri L.. Cestou sa zastavili v F. pre E. F.. V D. pri L. išli do podniku Excalibur, kde si dal niečo alkoholické na pitie. V tomto podniku sedel pri stole so žalobcom, K. O. a E. F.. Potom išli na diskotéku, kde sedel s tými istými ľuďmi, avšak pri bare stretol pána E., ktorému kupoval jedno pivo. Pri bare boli on, žalobca alebo K. O. a F. P.. Či pil alebo nepil niekto na diskotéke, okrem toho, že kúpil pivo pánovi E., ktorý ho pil, to presne nevidel. Pán E. a pán P. sedeli zvlášť. Pri odchode z diskotéky im K. O. vybavil, že ich títo dvaja odvezú. Pôvodne chceli ísť peši, tak ako vždy cez les. Sadol si dozadu za spolujazdca napravo pri okno, vedľa neho sedela E. F., potom sedel K. O. a žalobca pololežal na nich troch, na ňom mal položené nohy. S autom išiel šofér rýchlo, na tachometri videl rýchlosť 130 km/h a potom ešte zrýchľoval. Vie, že tam boli výkriky, aby spomalil. V tiahlejšej zákrute smerom do l., kde všetci spomaľujú chcel spomaliť aj vodič podradením motora a začal brzdiť. Dostal však šmyk a nezvládol riadenie. Vynieslo ich z cesty, prevrátili sa a narazili do stromu. Žalobca zostal sedieť v aute, mal zakliesnenú nohu o sedačku a nemohol si ju uvoľniť. K. vyletel z auta. Kým sa spamätal, vyliezla E. zadným oknom. Vedel o tom, že vodič vypil jedno pivo v čase, keď boli na diskotéke, ktoré mu sám kúpil. Od tohto času po čas, keď ich viezol uplynuli asi 2-3 hodiny a nevie či ešte pil, alebo nie. Každopádne nebolo na ňom z vonkajšieho prejavu vidieť, že by bol opitý. Uviedol, že žalobca skončil základnú osobitnú školu a potom v štúdiu nepokračoval. Brigádoval ako pomocný robotník na stavbe a na píle v Moste pri Bratislave. Veľa športoval, avšak nie nejako organizované, len s partiou hrávali futbal, basketbal, stolný futbal a chodili sa bicyklovať. Veľmi rád stanoval.

17. Z výpovede svedkyne J. F., súd zistil, že nepozná pána E. a že je priateľka žalobcu od 30. 11. 2016, býva s ním päť dní v týždni, 24 hodín a dva dni trávi mimo. Myslí si, že to nie je vedenie spoločnej domácnosti, nakoľko tie dva dni ešte netrávia spolu, teda že spoločnú domácnosť nevedú. Má za to, že žalobca potrebuje 24 hodinovú opateru, používa plienky, potrebuje pomoc pri zabezpečení toalety, pri cievkovaní a stolici, taktiež pri hygiene, nakoľko od pása dolu nič necíti. Svedkyňa nepracuje viac ako hodinu večer denne, nie je zamestnaná v pracovnom pomere, ale má firmu na upratovanie. Cez deň trávi čas so žalobcom tak, že chodia von na prechádzky so psom, iba oni traja. Chodia na prechádzku po dedine, do Malinova a aj do parku. Občas chodia do kina, keď si zabezpečia pomoc, lebo tam nie je bezbariérový prístup. Na dovolenke spolu neboli. Ich sexuálny život spočíva iba v bozkávaní a v duševnom súlade, nakoľko žalobca nie je schopný sexuálneho styku, pretože od bedier dole nič necíti. Nie je schopný sám ísť na vychádzku, vzhľadom na skutočnosť, že síce má bezbariérový prístup do domu, ale za bránou už nie. Je to aj hlavná cesta, teda frekventovaná. Mohlo by to zle skončiť. Pokiaľ ide o hygienu, tú nevykonáva sám, toaletu si nie je schopný svojpomocne zabezpečiť, okrem cievkovania, čo si vykonáva sám. Umýva sa do pol pása sám, ostatné mu pomáha svedkyňa. Keď tam nie je, tak mu pomáha mama. Podľa nej má žalobca psychické problémy, ktoré spočívajú v tom, že keď tam nie je, tak sa nedokáže ani rozprávať. Taktiež keď majú nejaký intímny styk, ktorý ako uviedla spočíva predovšetkým v bozkávaní, je z toho smutný, že nemôže mať normálny pohlavný styk. Žalobcove psychické problémy vníma tak, že sa s ním nedá rozprávať, je smutný, mrzí ho to. Má bolesti chrbtice, dekubity na nohe a bolí ho kĺb, s ktorým sa zapiera pri presune z postele a opačne. Má dekubitný matrac, nemá žiadnu špeciálnu posteľ, ani polohovateľnú. Vzhľadom na bolesti mu bola doporučená ortopedická obuv a operačné riešenie u ortopéda. Plánujú spoločné bývanie, ale zatiaľ nevedia kde. Pokiaľ trávia čas so žalobcom, tak sú v jeho izbe. Zoznámili sa na internete, kupuje mu z vlastných finančných úspor pomôcky na dekubity a taktiež každý druhý deň chodí nakupovať potraviny. Predtým nepoznala jeho zdravotný stav. Teraz je jej známy a nebol by dôvodom ich rozchodu. Taktiež je spokojná so sexuálnym životom so žalobcom. Zúčastnili sa na dňoch obce Malinovo, chodia na prechádzku do parku v Malinove, kde je kaštieľ a chodia do tetovacieho salóna v Senci, kde je jeho bratranec tetovačom.

18. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že dňa 05. 07. 2008 nastúpil do vozidla, keď išli z D. pri L. domov do I. spolu s bratom a ďalšími kamarátmi. Vodiča E. veľmi nepoznal, no aj tak sa chcel zvieš domov. V aute sedeli šiesti, on vzadu bratovi na kolenách. Nikto nebol pripútaný. Vodič išiel veľmi rýchlo. Všetci v aute kričali, aby spomalil. Nereagoval na to, ešte zrýchľoval. Auto bolo staré, ojazdené. Keď sa dostali do šmyku, auto vynieslo do protismeru, niekoľkokrát sa prevrátilo a to tak, že sa otočilo na strechu a následne sa znova otočilo. Nakoľko utrpel zlomeninu stavcov a poškodila sa mu miecha, absolvoval celkom štyri operačné zákroky, dva na chrbtici, jeden v brušnej dutine a jednu plastiku. Z posádky vozidla dopadol najhoršie. Jeho život pred nehodou bol pestrý, spoločenský, rekreačne športoval, chodil na diskotéky, koncerty, mal priateľku. Toto všetko sa po nehode zmenilo. Je pripútaný na invalidný vozík, nepracuje. Jediným rozptýlením je mu internet, kde sa snaží získať prácu nejakými brigádami, ktoré by mohol vykonávať doma, avšak bezvýsledne. Nemôže ani spoločensky žiť, nakoľko je imobilný. Priateľka ho opustila. Našťastie mu ostali kamaráti, ktorí ho navštevujú. Jeho zranenie bolo veľmi bolestivé, hlavne na začiatku mal obrovské bolesti. Pokiaľ ide o psychickú stránku, s následkami nehody sa už vyrovnal, aspoň sa o to snaží. Nepodstúpil žiadnu terapiu v tomto smere, ani v súčasnosti ju nepodstupuje. Nárok považuje za dôvodný, nakoľko ani samotnú rehabilitáciu, prípadne ďalšie terapie, ktoré by mohli jeho stav zlepšiť nemá možnosť absolvovať z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Má priznané iba sociálne dávky, z ktorých nie je možné tieto veci zabezpečiť. Invalidný dôchodok mu priznaný nebol, nakoľko vzhľadom na svoj vek nemá odpracovaný dostatok rokov. Žalobca ďalej k veci uviedol, že to čo uviedol na Okresnom súde Pezinok o jeho vedomosti o alkohole vodiča, to nebola pravda, to sa pomýlil, neurobil to vedome, mal vtedy zdravotné a psychické problémy. Nevedel o tom, že vodič E. je opitý a cestu nezvládne, určite by do auta nesadol. Aby opísal celú situáciu, prišli do baru, on, jeho brat, F. a M.. Boli pri bare a jeho brat išiel preč od nich. Oni traja, teda on, M. a F. ostali pri bare. Dali si po jednom pohárikú a povedali si, že to stačilo a idú preč. Už boli asi 50 metrov na parkovisku keď ich zastavil jeho brat, E. a P., že či sa nechcú zvieš domov. Súhlasil lebo to boli 4 kilometre cez les, tak sa chcel určite radšej zvieš. Nevedel keď sadal do auta, že vodič E. je opitý. Videl ho sedieť v aute, to je jediné čo videl, nevidel ho piť. Vodiča E. predtým nepoznal, v živote ho nevidel.

19. V priebehu konania žalobca podaním zo dňa 12. 08. 2016 vzal žalobu čiastočne späť v časti o zaplatenie sumy 4.717,57 eur a konanie žiadal v tejto časti zastaviť. Tým istým podaním navrhol, aby súd pripustil rozšírenie žaloby o zaplatenie sumy 23.136 eur s príslušenstvom z titulu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a sumy 11.568 eur z titulu náhrady za mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Naďalej trval na úhrade bolestného vo výške 5.793,76 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia, náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 89.641,80 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia zo sumy 66.505,80 eur a s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01. 11. 2016 do zaplatenia zo sumy 23.136 eur, mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 61.048,08 eur a úroku z omeškania 4.014,56 eur.

20. Podaním zo dňa 24. 01. 2017 pristúpil žalobca k čiastočnému späťvzatiu žaloby s poukazom na to, že v predchádzajúcom čiastočnom späťvzati a v zmene žaloby zo dňa 12. 08. 2016 nezohľadnil rozsudkom právoplatne priznané sumy. Domáhal sa tak bolestného vo výške 1.504,67 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia, náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 67.870,53 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia zo sumy 47.048,13 eur a s 5 % ročným úrokom z omeškania od 01. 11. 2016 do zaplatenia zo sumy 20.822,40 eur a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 33.935,26 eur.

21. Podaním zo dňa 13. 03. 2017 sa žalobca po čiastočnom späťvzati žaloby domáhal zmeny bolestného na sumu 512,19 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia, pričom ostatné nároky plynúce z náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia zostali nezmenené, tak ako sú vyššie uvedené.

22. V podaní zo dňa 13. 09. 2017 žalobca uviedol, že po zohľadnení časti nárokov žalobcu, ktoré mu boli priznané a v ktorých bolo konanie zastavené právoplatným rozsudkom č. k. 52C 135/2010-205 zo dňa 21. 12. 2012, žalobca pristúpil k späťvzatiu žaloby v časti bolestného vo výške 7.174,13 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 30. 03. 2010 do zaplatenia, pričom súčasne uplatňovaným nárokom je bolestné vo výške 512,19 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplatenia. V časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca pristúpil k zmene žaloby (k

rozšírení žaloby) o sumu 8.762,76 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 20.822,40 eur od 01. 11. 2016 do zaplataenia, pričom súčasným predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 67.870,53 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30. 03. 2010 do zaplataenia a s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 20.822,40 eur od 01. 11. 2016 do zaplataenia. V časti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca pristúpil k zmene žaloby (k rozšírení žaloby) o sumu 4.381,65 eur, pričom súčasným predmetom konania je nárok žalobcu na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 33.935,53 eur.

23. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 08. 11. 2017 pripustil zmenu žalobného petitu v časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia tak, že v časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia petit znie tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 67.870,53 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30. 03. 2010 do zaplataenia a s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 20.822,40 eur od 01. 11. 2016 do zaplataenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia petit znie tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 33.935,53 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

24. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedených skutočností a s poukazom na § 144, § 145 ods. 1, 2, 3, § 146 CSP, z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby v časti uplatnenia si bolestného, konanie v časti zaplataenia sumy 7.174,13 eur s úrokom z omeškania titulom bolestného zastavil, keď žalovaný so späťvzatím žalobcu nevyjadril nesúhlas.

25. V ďalšom súd prvej inštancie vo veci aplikoval ustanovenia § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, § 428, § 441, § 444, § 559 ods. 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 5 ods.3, § 42 zákona č. 315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách (účinný ku dňu 05. 07. 2008), § 11 ods. 5, § 11 ods. 6, § 15 ods. 1, § 24 ods. 2 písm. b/, § 24 ods. 3, § 24 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z. z. (účinného od 01. 04. 2007), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 2, 4, 5, § 6 ods. 1, 3, § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

26. Poukázal na to, že nebolo sporné, že dňa 05. 07. 2008 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bol prevádzkou motorového vozidla bez povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ťažko zranený žalobca. Na základe toho vznikla žalovanému v zmysle § 24 Zákona č. 381/2001 Z. z. povinnosť uhradiť žalobcovi uplatnený nárok na náhradu škody z poistného garančného fondu. Žalobca svoj nárok na náhradu škody uplatnil spoločne s návrhom na uzatvorenie dohody v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. listom zo dňa 15. 10. 2009. Žalovaný uspokojil žalobcom uplatnený nárok iba čiastočne, a to spolu vo výške 73.755,72 eur, t. j. bolestné vo výške 8.847 eur, náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 54.090,60 eur a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 10.818,12 eur. Žalobca si po tom, čo bol v zamietajúcej časti zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a po čiastočnom späťvzatí a rozšíreniach žaloby v spore, uplatňoval titulom bolestného doplatok vo výške 512,19 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania od 30. 03. 2010 do zaplataenia, titulom náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia sumu vo výške 67.870,53 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30. 03. 2010 do zaplataenia a s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 20.822,40 eur od 01. 11. 2016 do zaplataenia a titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu vo výške 33.935,53 eur.

27. Medzi stranami zostala sporným hodnota jedného bodu náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, výška bodového hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, právo žalobcu na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % a tiež miera spoluviny žalobcu na škode na zdraví, ktorú utrpel pri dopravnej nehode zo dňa 05. 07. 2012.

28. Pokiaľ išlo o výšku hodnoty jedného bodu, súd prvej inštancie ju ustálil vo výške 13,37 eur, ktorú určuje Oznámenie Ministerstva zdravotníctva SR č. 186/2008 pre rok 2008. V tomto smere tiež poukázal na ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. a konštantnú judikatúru, podľa ktorých pri určení výšky náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotili v lekárskom posudku. Výšku jedného bodu na príslušný rok ustanoví Ministerstvo zdravotníctva SR s poukazom na priemernú mesačnú mzdu

zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona. Zo zákona ďalej vyplývalo, že náhrada sa určí na základe lekárskeho posudku, ktorý sa podľa ustanovenia § 8 ods. 4 vypracováva až keď je zdravotný stav poškodeného ustálený. Hoci zákon č. 437/2004 Z. z. výslovne neurčuje moment, kedy poškodenému vzniká nárok na náhradu škody, súd mal s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 citovaného zákona a konštantnú judikatúru za to, že pre určenie momentu vzniku nároku na náhradu škody na zdraví bol rozhodujúci moment ustálenia zdravotného stavu poškodeného, t. j. moment kedy bolo možné vypracovať znalecký posudok. Znalecká organizácia určila okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu ku dňu 22. 12. 2008. Až na základe takto ustáleného zdravotného stavu bolo možné vypracovať lekársky posudok, a teda určiť výšku bodového hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu. Súd uviedol, že pokiaľ išlo o žalobcom požadovanú hodnotu jedného bodu vo výške 14,46 eur, súd považoval jeho nárok v tomto smere za právne neodôvodnený, nemajúci oporu v príslušnej právnej úprave ani vo vykonanom dokazovaní. V tejto súvislosti poukázal aj na právny názor Krajského súdu v Bratislave vyslovený v jeho uznesení, kde odvolací súd považoval skutkový a právny stav zistený sudom prvej inštancie ohľadne výšky hodnoty bodu za správny.

29. Pokiaľ išlo o výšku bodového hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu, z kontrolného znaleckého posudku č. 7/2016 vypracovaného v spore vyplynulo, že bodové hodnotenie bolesti žalobcu je vo výške 1012,50 bodov a bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu je vo výške 9940 bodov.

30. Súd prvej inštancie preto pri určení výšky bodového hodnotenia vychádzal z citovaného znaleckého posudku znaleckej organizácie a teda mal za to, že žalobcovi prináleží náhrada za bolesť za 1012,50 bodov a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia 9940 bodov. Súd k nariadeniu kontrolného znaleckého dokazovania pristúpil po vypočítaní znalcov znaleckej organizácie forensic (ktorá vypracovala znalecký posudok v spore) a s poukazom na právny záver odvolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového stavu, vzhľadom na právny názor odvolacieho súdu. Podľa názoru súdu v spore ustanovená znalecká organizácia riadne vypracovala kontrolný znalecký posudok a náležite zdôvodnila všetky svoje odborné závery, ku ktorým dospela na základe dôslednej analýzy zdravotnej dokumentácie žalobcu a tiež na základe preštudovania dvoch predchádzajúcich znaleckých posudkov. Súd preto nepochyboval o správnosti záverov citovaného kontrolného znaleckého posudku. Správnosť týchto záverov obsiahnutých v predmetnom kontrolnom znaleckom posudku ničím relevantne nespochybnili ani strany sporu, a po písomnom stanovisku znaleckej organizácie k výhradám strán strany sporu ani nežiadali o vypočítanie znalcov. S poukazom na uvedené, súd prvej inštancie ustálil výšku bodového hodnotenia bolesti žalobcu na 1012,50 bodov a výšku sťaženia spoločenského uplatnenia na 9940 bodov, a to v súlade s bodovým hodnotením určeným kontrolným znaleckým dokazovaním nariadeným a vykonaným v tomto spore.

31. S poukazom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že žalobcovi prislúcha voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 511,41 eur titulom bolestného (1012,50 bodov x 13,37 eur - 10 % spoluúčasť - 8.847 eur, ktoré boli žalobcovi už uhradené - 2.825,01 eur, ktoré boli už žalobcovi priznané), pričom vo zvyšku uplatnený nárok žalobcu titulom bolestného spolu s úrokom z omeškania zamietol.

32. Pokiaľ išlo o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, súd vychádzal pri jeho priznaní, taktiež v celom rozsahu zo záverov znaleckého posudku pokiaľ išlo o výšku bodového hodnotenia LEGE ARTIS č.7/2016. Preto žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy 58.119,39 eur titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (9940 bodov x 13,37 eur - 10 % spoluúčasť - 54.090,60 eur, ktoré boli žalobcovi už uhradené - 7.398,03 eur, ktoré boli už žalobcovi priznané), pričom vo zvyšku nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a príslušenstva (úrokov z omeškania) zamietol.

33. Súd ako nedôvodné vzhliadol tvrdenia žalovaného a intervenienta ohľadom zmeny výšky spoluúčasti žalobcu zo súdom prvej inštancie ustáleného rozsahu 10% na 30, resp. 40% z dôvodu, že žalobca v inom (trestnom) konaní uviedol, že mal vedomosť o tom, že vodič auta do ktorého si nasadol bol pod vplyvom alkoholu. Súd v tejto súvislosti uviedol, že takáto vedomosť na strane žalobcu nebola jednoznačne preukázaná. Žalobca, ako aj ostatní svedkovia v spore (vrátane intervenienta) túto jeho vedomosť nepotvrdili. Napr. intervenient predtým tvrdil, že ho žalobca videl piť, pričom sám vo svojej výpovedi po vstupe do konania na strane žalovaného uviedol, že pri tomto svojom úsudku vychádzal z toho, že sedeli pri jednom stole, ale sám uvádza, že ostatných nesledoval. Z toho logicky vyplýva

úvaha, prečo by teda ostatní pri stole (vrátane žalobcu) mali sledovať jeho. S poukazom na tieto jeho vzájomné rozpory súd považoval tvrdenia intervenienta ohľadom vedomosti žalobcu o skutočnosti, že požil alkoholické nápoje za nevieryhodné a nepreukázané. Taktiež súd poukázal na skutočnosť, že žalobca opakovane v tomto spore potvrdil, že nemal vedomosť o tom, že vodič auta pil, nevidel ho. Táto skutočnosť jednoznačne nevyplývala ani z výpovede žalobcu v trestnom konaní. S poukazom na uvedené mal súd za to, že právny názor odvolacieho súdu v tomto spore, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný a ktorý konštatoval, že výška spoluúčasti žalobcu v jeho nárokoch v tomto spore je v rozsahu 10 %, neboli predmetné tvrdenia spôsobilé zmeniť. Taktiež bol k tomuto právnomu záveru odvolacieho súdu v konkrétne prejednávanom spore irelevantným rozhodnutie súdu (zatiaľ neprávoplatné) o spoluúčasti v iných nárokoch a týkajúci sa iných účastníkov, aj keď vychádzal z rovnakého skutku, nakoľko prípadný právoplatný rozsudok by bol záväzný iba medzi stranami sporu (§228 CSP).

34. Dôvodným bol i nárok žalobcu na zaplatenie sumy 29.059,69 eur titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia (50 % bodov sťaženia spoločenského uplatnenia, 4970 x 13,37 eur - 10 % spoluúčasť - 10.818,12 eur, ktoré boli žalobcovi už uhradené - 19.926,20 eur, ktoré boli už žalobcovi priznané), pričom vo zvyšku nárok žalobcu na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd zamietol. Súd považoval tvrdenia žalovaného a intervenienta na zamietnutie nároku na zvýšenie v rozsahu o 50 % pre neexistenciu okolností za irelevantné, pričom opätovne zdôraznil a poukázal na právny názor obsiahnutý v rozhodnutí odvolacieho súdu k tomuto nároku, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný.

35. Námietku premlčania časti nároku žalobcu na priznanie sťaženia spoločenského uplatnenia a jeho mimoriadneho zvýšenia v rozšírenej časti, vznesenej žalovaným a intervenientom, súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, nakoľko žalobcovi náhradu nepriznal vo výške o ktorú rozšíril v týchto nárokoch výšku žalovanej sumy. Na tejto skutočnosti nič nemenilo ani to, že si uplatňoval tieto sumy z iných položiek bodového hodnotenia, nakoľko si takéto bodové hodnotenie, prípadne oprávnenosť a neoprávnenosť uplatnených položiek bodového hodnotenia nemohol ustáliť sám žalobca, keďže z platnej právnej úpravy vyplývala povinnosť, že bodové ohodnotenie týchto nárokov pre uplatnenie voči povinnej osobe vykonáva lekár, prípadne sa vykonáva aj znaleckým dokazovaním nariadením v spore.

36. Nakoľko žalovaný dlžnú sumu žalobcovi neuhradil, dostal sa s plnením peňažného dlhu do omeškania, a teda bol žalobcovi povinný uhradiť okrem istiny 511,41 eur aj 9 % úrok z omeškania ročne od 30. 03. 2010 titulom bolestného a okrem istiny 58.119,39 eur aj 9 % úrok z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30. 03. 2010 do zaplatenia a 5 % úrok z omeškania zo sumy 11.071,26 eur od 01. 11. 2016 do zaplatenia titulom náhrady za sťaženia spoločenského uplatnenia, s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom účinného ku dňu 30. 03. 2010 a ku dňu 01. 11. 2016.

37. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP. Uviedol, že žalobca bol v konaní úspešný v celkovej sume 186.763 eur (predchádzajúcim rozsudkom priznaná suma žalobcovi vo výške 34.163,80 eur, spolu so sumou vo výške 64.908,72 eur, v ktorej bolo konanie zastavené zavinením žalovaného a týmto rozsudkom priznaná suma žalobcovi vo výške 87.690,48 eur) z celkovej uplatňovanej sumy v tomto konaní vo výške 208.564,90 eur, t. j. 89,55 % úspechu žalobcu k 10,45 % úspechu žalovaného. Koeficient úspechu žalobcu bol potom 79,10 % (89,55 % - 10,45 %). Na základe uvedeného súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 79,10 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

38. O povinnosti žalovaného zaplatiť na účet súdu súdny poplatok vo výške 5.261 eur (6 % z priznanej sumy 87.690,48 eur) podľa položky č. 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.

39. O trovách konania štátu rozhodol súd analogicky podľa ustanovení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 1 a 2 CSP.

40. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca, žalovaný aj intervenient.

41. Žalobca podaným odvolaním napadol tretí a štvrtý výrok rozsudku súdu prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 9.751,14 eur s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 9.751,14 eur od 1.11.2016 do zaplataenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 4.875,84 eur. Zároveň žiadal, aby mu sú priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%. Uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny s výnimkou ustálenia a následného posúdenia hodnoty bodu v prípade nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“), s čím následne súvisí aj výška zvýšenia náhrady za SSU a následne aj posúdenie nároku na náhradu trov konania. Namietal, že súd prvej inštancie nerozlišoval medzi hodnotou bodu v prípade náhrady za bolesť a hodnotou bodu v prípade náhrady za SSU. Ide pritom o dve samostatné zložky náhrady škody na zdraví, ktorých právny základ je odlišný. Bolesť a SSU sú zákonom č. 437/2004 Z. z. definované odlišne a k ustáleniu zdravotného stavu v prípade hodnotenia bolesti a hodnotenia SSU nemusia dôjsť v tom istom okamihu. Ak ide o SSU, zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. V znaleckom posudku č. 7/2016 znalecká organizácia LEGE ARTIS konštatovala, že zdravotný stav žalobcu bol čo sa týka SSU ustálený až v roku 2009 (odpoveď na otázku č. 7). Preto mal súd pri náhrade za SSU vychádzať z hodnoty bodu platnej pre rok 2009 v sume 14,46 eur/bod. Uvedené je v súlade s § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.. Je pravdou, že znalecká organizácia forensic.sk inštitút forenzných medicínskych expertíz s. r. o. vo svojom posudku č. 8/2012 uviedla, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený ku dňu 22.12.2008 (odpoveď na otázku č. 4), tento záver však uviedla len v súvislosti s poškodením miechy žalobcu a nie celkovým SSU žalobcu, ktoré zahŕňa aj ďalšie následky vrátane psychiatrických a sexuologických následkov. Preto za správny žalobca považuje záver znaleckej organizácie LEGE ARTIS, ktorá posudzovala ustálenie zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k jeho SSU ako celku. Pri uvedenom zohľadnení (hodnota bodu pre rok 2009 vo výške 14,46 eur) potom nárok žalobcu na náhradu za SSU predstavuje sumu celkom 67.870,53 eur (9940 bodov x 14,46 eur/bod = 143.733 eur - 10% spolovina = 129.359,70 eur - plnenie žalovaného 54.090,60 eur - právoplatne priznaná suma 7.398,03 eur = 67.870,53 eur) spolu s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur do zaplataenia a s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 20.822,40 eur od 1.11.2016 do zaplataenia. Nakoľko súd prvej inštancie priznal žalobcovi v rozsudku náhradu za SSU len v sume 58.119,39 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30.3.2010 do zaplataenia a s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 11.071,26 eur od 1.11.2016 do zaplataenia, žalobca požaduje ešte doplataenie tejto náhrady v sume 9.751,14 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.751,14 eur od 1.11.2016 do zaplataenia. Pokiaľ ide o nárok na zvýšenie SSU tento predstavuje sumu 33.935,53 eur (9940 bodov x 14,46 eur/bod = 143.733 eur - 10% spolovina = 129.359,70 eur z toho 50% = 64.679,85 eur - plnenie žalovaného 10.818,12 eur - právoplatne priznaná suma 19.926,20 eur = 33.935,53 eur). Nakoľko súd prvej inštancie priznal žalobcovi v rozsudku len zvýšenie SSU v sume 29.059,69 eur, žalobca požaduje ešte doplataenie tohto nároku v sume 4.875,84 eur. Pokiaľ ide o trovy konania uviedol, že ak by súd prvej inštancie vychádzal zo správnej výšky hodnoty bodu (pri SSU), úspech žalobcu v konaní by predstavoval 96,56 % (úspech žalovaného 3,44 %). Celkový úspech žalobcu by tak bol 93,12% a v tomto pomere mu mali byť priznané trovy konania (§ 255 ods. 2 CSP). Okrem toho, pokiaľ išlo o bolestné, žalobca bol neúspešný v časti nároku na náhradu za bolesť (v sume 3.925, 77 eur) len v dôsledku iného posúdenia bodového ohodnotenia bolesti v znaleckom posudku, než ako bolo pôvodne stanovené v ním predloženom lekárskom posudku. Preto nepriznanie sumy bolestného vo výške 3.925,77 eur nemožno považovať za neúspech žalobcu, nakoľko k jej nepriznaniu došlo len v dôsledku iného stanovenia bodového ohodnotenia bolesti v znaleckom posudku. Navyše výška nároku na náhradu za bolesť bola určená (odhliadnuc od miery spoluzavinenia) na základe znaleckého posudku, a teda plnenie záviselo od znaleckého posudku a preto mal súd v tomto prípade analogicky postupovať ako tomu bolo v minulosti podľa § 142 ods. 3 OSP.

42. Žalovaný odvolaním napadol výroky II. až VI. rozsudku súdu prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil tak, že žalobu zamietne. Uviedol, že pôvodne uplatnený nárok žalobcu na súde prvej inštancie vychádzal z bodového ohodnotenia ošetrojúceho lekára MUDr. Hudeca, na podklade ktorého žalobca presne špecifikoval, čo žalobou uplatňuje. Po vypracovaní kontrolného znaleckého posudku znaleckou organizáciou LEGE ARTIS v roku 2016 prvýkrát znalec v časti hodnotenia SSU osobitne ohodnotil položku 321a vo výške 1600 bodov a následne na to žalobca rozšíril žalobný návrh o túto položku v príslušnom peňažnom ekvivalente. Žalovaná po podanom návrhu na rozšírenie žaloby za SSU o túto položku vzniesla námietku premlčania.

(na pojednávaní dňa 19.12.2016). Vo všetkých hodnoteniach zdravia (znaleckých posudkoch) žalobcu, vyhotovených počas konania, bolo ustálenie zdravotného stavu žalobcu určené v roku 2008. Keďže zdravotný stav žalobcu bol ustálený v roku 2008, je potom zrejme, že nárok za položku 321a hodnotený v roku 2016 existoval už v čase podania žaloby na súd. Rozšírenie žaloby o peňažný ekvivalent tejto položky preto nemožno chápať tak, ako tvrdil žalobca, že ide len o špecifikáciu výšky nároku vzhľadom na podaný znalecký posudok. S poukazom na súdnu prax (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. M Cdo 37/2000, 2 Cdo 63/2014) je rozhodné, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu, od ktorého sa odvíja 2 ročná premlčacia lehota podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie teda nesprávne posúdil vznesenú námietku premlčania k položke 321a a preto nesprávne zaviazal žalovaného na zaplatenie titulom SSU sumy 58.119,39 eur s prísl. To, že súd nepriznal žalobcovi sumu v uplatnenej výške, nič nemení na dôvodnosti vznesenej námietke premlčania. Za nepreskúmateľné ďalej žalovaný považuje rozhodnutie v časti, kde súd priznal úroky z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30.3.2010 do zaplatenia, 5 % úrokom z omeškania zo sumy 11.071,26 eur od 1.11.2016 do zaplatenia, keďže uvedený výpočet žiadnym spôsobom neodôvodnil. Žalovaný namietal aj znalcom LEGE ARTIS osobitné hodnotenie položky č. 254- vážne duševné poruchy po poraneniach okrem poranenia hlavy s bodovým ohodnotením 500 bodov, ktoré LEGE ARTIS dokonca navýšila o 100 % na 1000 bodov, keď znalec vychádzal z osobného psychiatrického vyšetrenia žalobcu vykonaného 27.4.2016. Zistenia a hodnotenie znaleckej organizácie LEGE ARTIS sú v zjavnom rozpore so zisteniami v prv vyhotovenom znaleckom posudku č. 8/2012 spoločnosti forensic.sk, nakoľko súdna znalkyňa zo psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku vyšetrením žalobcu dokumentovala, že netrpí žiadnou duševnou poruchou, neboli zistené známky úzkosti, obáv z budúcnosti, ani príznaky depresie, ani žiadne neurastenické ťažkosti, ktoré by potvrdili prítomnosť duševnej poruchy v súvislosti s úrazom a jeho následkami. Pokiaľ psychickými poruchami žalobca netrpel v roku 2012 je prinajmenšom zvláštne, že ich znalec zistil v roku 2016. Navyše pôvodne (bezprostredne pri nehode) bolo v posudku MUDr. Hudeca hodnotenie položky 254 len v rozsahu 500 bodov, v roku 2016 až 1000 bodov. Súd ďalej žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo priznal úroky z omeškania z uplatnených náhrad od 30.3.2010. V tomto smere uviedol, že žalovaný nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu a preto sa nemohol k uplatnenému SSU a zvýšeniu SSU vyjadriť (na čo žalovaný poukazoval už v prvotnom vyjadrení k žalobe). Žalovaný opakovane písomne (3.3.2010 a 30.3.2010) žiadal od žalobcu predloženie zdravotnej dokumentácie, ktorej získanie bolo možné len po súhlase dotknutej osoby. Bez nej žalovaný nemohol posúdiť dôvodnosť výšky uplatnenej náhrady. Zdravotnú dokumentáciu žalobcu zaslal jeho právny zástupca súdu (a žalovanému) až po pojednávaní zo dňa 12.11.2010. Následne ako žalovaný obdržal zdravotnú dokumentáciu dňa 2.12.2010 a po tom, čo táto bola posúdená posudkovými lekármi žalovaného, pristúpil dňa 25.1.2011 k poskytnutiu náhrady. Zdravotnú dokumentáciu si žalovaný nemohol zabezpečiť ani z trestného spisu, nakoľko nebol poškodeným a preto nemal do spisu prístup. Navyše sám žalobca na polícii vypovedal až 14.11.2011, kedy aj priniesol vyšetrotvateľovi jeho lekárske správy. S poukazom na uvedené, priznané úroky z omeškania vo výške 9 % od 30.3.2010 do zaplatenia nie sú dôvodné. V ďalšom žalovaný poukázal na to, že vznesená námietka premlčania má vplyv aj na priznanú zvýšenú náhradu za SSU v sume 29.059,69 eur. V tomto smere uviedol, že súd priznal žalovanému 50% zvýšenie SSU. Poukázal pritom, že žalobca ukončil základné vzdelanie, prakticky nepracoval, nechal sa vyživovať rodičmi, mal príležitostné práce, venoval sa len svojim záľubám, nemal priateľku. Úraz utrpel vo veku 19 rokov a 7 mesiacov. Pri zvýšení SSU súd prihliada na vek poškodeného, jeho život pred nehodou a predpoklady uplatnenia sa po nehode v závislosti od poškodenia zdravia. V posudzovanej veci bolo nepochybné, že žalobca utrpel poškodenie zdravia, v dôsledku ktorého je vyradený z plnohodnotného života, avšak priznanie maximálnej výšky určenej zákonom č. 437/2004 Z. z. vzhľadom na ustálenú súdnu prax a spôsob života žalobcu pred nehodou, najmä keď sa prihliada na jeho vek, neobstojí. Za nesprávnu tiež žalovaný považuje aj súdom zohľadnenú výšku spoluviny žalobcu len 10 %. Zo svedeckej výpovede svedka U., čašníka v zariadení, kde sa konala diskotéka, vyplynulo, že si navzájom objednávali, všetci pili, pamätal si ich, nakoľko do baru nechodilo veľa ľudí. Tento svedok pritom nemá záujem na výsledku konania a na rozdiel od ostatných bol triezvy. Súd potom výpoveď žalobcu pred Okresným súdom Pezinok v konaní sp. zn. 4C 72/2013, kde bol v pozícii svedka nesprávne vyhodnotil, keď z nej vyplývalo, že vedel, že vodič vozidla pred jazdou požil alkoholické nápoje. Jeho opätovná výpoveď na pojednávaní 21. 6. 2017, kde tvrdil, že sa pri svojej výpovedi na súde v Pezinku pomýlil, že mal zdravotné a psychické problémy, žalovaný považuje za účelovú. Uvedené nevyznieva dôveryhodne ani v tom smere, že sám potvrdil, že nikdy nemal psychické problémy (mal ich mať len pri výpovedi na súde v Pezinku). Žalovaný preto zotrváva na názore, že súd mal pri určovaní miery spoluzavinenia prihliadnúť aj na skutočnosť, že žalobca nastupoval do 5 miestneho vozidla ako šiesty posledný pasažier, nemal vlastnú sedačku, sedel bratovi na kolenách a nebol pritom pripútaný.

Skutočnosť, že si žalobca sadol na kolená spolujazdcov, lebo už nemal miesto v 5 miestnom vozidle, čím zvýšil riziko ohrozenia svojho zdravia pri nepredvídanej udalosti, považuje žalovaný z hľadiska posúdenia jeho spoluviny za závažnú. Z týchto dôvodov mal žalovaný za to, že spoluúčasť žalobcu na poškodení jeho zdravia mala byť súdom zohľadnená vo väčšom rozsahu.

43. Intervenient odvolaním napadol výroky II. až VI. rozsudku súdu prvej inštancie a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. tak, že žalobu v časti priznaného bolestného vo výške 511,41 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 30.3.2010 do zaplatenia, v časti priznanej náhrady za SSU vo výške 58.119,39 eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 47.048,13 eur od 30.3.2010 do zaplatenia a 5 % úrokom z omeškania zo sumy 11.071,26 eur od 1.11.2016 do zaplatenia a v časti priznaného mimoriadneho zvýšenia SSU vo výške 29.059,69 eur zamietne, v napadnutom výroku III. ho zmenil tak, že žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov konania. Zároveň navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výrokoch V. a VI. tak, že zruší povinnosť žalovaného. Poukázal na to, že z výpovede žalobcu v tomto konaní a v konaní pred Okresným súdom Pezinok (sp. zn. 4C 72/2013) vyplynul závažný rozpor o vedomosti žalobcu o tom, že vodič auta, do ktorého žalobca nastupuje pil alkohol. Dôkazné bremeno o tom, že žalobca túto vedomosť jednoznačne nemal, žalobca neuniesol. Pochybnosť o tom, že žalobca nevedel o tom, že vodič na diskotéke pil alkohol, spôsobil sám žalobca v konaní pred Okresným súdom v Pezinku, keď o veci vypovedal ako svedok a vypovedal jednoznačne, že vedel, že vodič pil na diskotéke alkohol. Rozpornosť týchto výpovedí mal potom odstraňovať sám žalobca prípadným predložením iného dôkazu. Za nesprávne preto treba označiť skutkové tvrdenie súdu, že žalobca nemal vedomosť o tom, že vodič vozidla pred jazdou požil alkoholické nápoje. Rovnako súd nezohľadnil, že žalobca ľahkovážne nastúpil do auta ako šiesta, nepripútaná osoba, s vodičom, ktorý pil alkohol, pričom uvedené skutočnosti priamo súvisia s mierou spoluúčasti žalobcu. Pokiaľ ide o mieru mimoriadneho zvýšenia SSU (o 50 %), mal za to, že najmä zo skutočnosti, že žalobca v roku nehody neodpracoval ani jeden deň, že žalobcu živil rodičia, vyplýva, že maximálne zvýšenie až o 50 % nie je dôvodným. Súd prvej inštancie v tomto smere neuviedol žiadnu úvahu, odôvodňujúcu žalobcovi priznať zvýšenie v maximálnej miere. V ďalšom mal za to, že dôvodnou bola i vznesená námietka premlčania žalovaným. Aj keby bolo možné súhlasiť s názorom súdu, že žalobca si nemôže ustáliť sám položky bodového ohodnotenia, pretože tie vykonáva lekár, treba poukázať na to, že lekára pre potreby žaloby si vyberá samotný žalobca a tým vymedzuje výšku náhrady škody, ktorú žaluje. V ďalšom napadol aj priznané príslušenstvo, a to s odkazom na argumentáciu žalovaného. Záverom podaného odvolania poukázal na to, že žalobca prijal titulom odškodnenia sumu 112.633,32 eur, v ďalšom mu súd priznal sumu 87.189,08 eur, čo znamená že bez úrokov z omeškania je suma náhrady škody 200.000 eur, pričom ide o náhradu pre človeka, ktorý nikdy riadne nepracoval, nemal žiadny špeciálny talent alebo nadanie, má základné vzdelanie, nechal sa živiť rodičmi a neurobil nič, čím by zlepšil svoje postavenie a preto tak vysoká náhrada nie je adekvátne. Plnenie žalovaného zaplatené do súčasnosti, predstavuje potom dostatočnú náhradu.

44. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že znalecká organizácia LEGE ARTIS v odpovedi na otázku č. 7 uviedla, že v čase hodnotenia SSU dňa 17. 07. 2009 už bol zdravotný stav žalobcu ustálený tak, že bolo možné posudok vykonať. Táto znalecká organizácia v ďalšom potvrdila, že nárok žalobcu vznikol v roku 2008, kedy mu trvalá ujma nastala a teda hodnota bodu je daná 2% z priemernej mesačnej mzdy za rok 2007, a to je 13,37 eur. V posudku znalecká organizácia neuviedla, že došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu až dňom 17. 07. 2009. Dôkazom tohto je pokračujúce vyjadrenie tejto organizácie ku vzniku nároku, a to rokom 2008 a číselným vyjadrením hodnoty bodu sumou 13,37 eur. Logickým záverom potom je, že znalecká organizácia LEGE ARTIS považovala zdravotný stav žalobcu za ustálený v roku 2008, kedy aj bolo ukončené liečenie žalobcu. Posledné liečenie žalobcu absolvoval v 12/2008 a týkalo sa operácie dekubitov, ktoré sa žalobcovi napriek pravidelnému ošetrovaniu nehojili. Hodnotenie poškodenia zdravia až po roku (§ 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.), nemusí platiť pri každom poškodení zdravia. V ďalšom uviedol, že súhlasí i s podaním odvolania zo strany intervenienta (č. I. 707).

45. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na povahu nároku, keď sa podanou žalobou domáhal náhrady škody na zdraví, ktorú utrpel pri dopravnej nehode a teda sa domáhal celej náhrady škody na zdraví za celkové poškodenie zdravia, ktoré mu úrazom vzniklo. Žalobou nežiadal náhradu škody na zdraví len za niektoré poškodenie zdravia ale za celkové poškodenie zdravia. Žalobu preto podal na súd pred uplynutím premlčacej doby. Žalobca samozrejme v podanej žalobe svoj nárok na náhradu škody kvantifikoval sumou, a to v zmysle jednotlivých ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. ,

príčom tento zákon robí finančné vyjadrenie výšky škody závislým od bodového ohodnotenia bolesti a SSU odbornou spôsobilou osobou (posudzujúcim lekárom). Finančné vyjadrenie výšky náhrady škody teda nestanovuje samotný žalobca, ale na základe odborného posúdenia, na to oprávnená osoba. V čase podania žaloby žalobca nevedel posúdiť správnosť tohto bodového ohodnotenia v lekárskejších posudkoch, ktoré predložil s podanou žalobou. Svoju povinnosť preukázať výšku nároku si náležitým spôsobom splnil požiadanim o vydanie lekárskejších posudkov bez toho, aby sám vedel ovplyvniť a posúdiť ich správnosť. Preto, ak bolo v konaní zistené, že bodové ohodnotenie v predložených posudkoch nie je správne, nie je možné hodnotiť túto skutočnosť na ľarchu žalobcu. Pokiaľ bolo v konaní zistené, že správny celkový počet bodov za bolesť a SSU je iný, ako v žalobcom predložených lekárskejších posudkoch, potom je oprávnený nárok žalobcu na náhradu škody v inej výške, ako bola uvedená v podanej žalobe, a táto výška vyplýva priamo z ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. . Aj podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení má poškodený nárok na náhradu celej škody na zdraví, ktorej výška vyplýva z jednotlivých ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z.. Žalobca túto náhradu celej škody požadoval v žalobe včas, pred uplynutím premlčacej doby. Ak žalobca samotnú výšku finančného ekvivalentu tejto škody nemajetkovej povahy následne v konaní upravil na základe zistenia iného správneho celkového počtu bodov za bolesť a SSU, neuplatnil si iný nárok, ani nárok v inom rozsahu. Naďalej si uplatňoval nárok na náhradu celej škody na zdraví, akurát upravil výšku jej finančného ekvivalentu tak, ako vyplýva z ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z.. Takúto úpravu žalobného návrhu nie je preto možné považovať za zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 3 CSP. Z týchto dôvodov je i námietka premlčania, vznesená žalovaným, nedôvodná. Žalobca nesúhlasí ani s názorom žalovaného, že premlčaním napádali položku 321a ako takú. Nie je možné namietat' premlčanie jednotlivých položiek, premlčať sa môže len právo alebo jeho časť (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalovaný namietol aj hodnotenie položky 254 (zistenie psychických porúch) znaleckou organizáciou LEGE ARTIS s poukazom na rozpor so znaleckým posudkom č. 8/2012 spoločnosťou forensic.sk, s čím žalobca nesúhlasí. Znalecká organizácia LEGE ARTIS hodnotila položku 254 na základe podrobného psychiatrického vyšetrenia žalobcu dňa 27. 04. 2016. Samotná spoločnosť forensic.sk pritom robila znalecký posudok u žalobcu ešte v roku 2012, kedy u žalobcu nemusel byť zdravotný stav po psychickej stránke vykryštalizovaný. Uvedené napokon vyplýva aj zo znaleckého posudku forensic.sk, ktorý v dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 8/2012 na strane 8 uvádza, že „taktiež to, že neexistuje duševná porucha ku dňu vyšetrenia vo všeobecnosti samozrejme neznamená, že sa v budúcnosti nemôže vyskytnúť“. Vzhľadom na tento záver nemožno považovať záver znaleckej organizácie LEGE ARTIS ohľadne položky 254 za rozporný. Pokiaľ ide o úroky z omeškania, za účelové žalobca označil tvrdenie žalovaného, že nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal len úroky z omeškania z náhrad, ktoré žalovaný doteraz neplnil. Teda z náhrad, ktoré žalovaný neplnil ani po doručení zdravotnej dokumentácie žalobcu dňa 02. 12. 2010 a nie z náhrad, ktoré už dobrovoľne plnil. Tvrdenie žalovaného, že nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu žalobcu neobstojí, nakoľko plnenia, z ktorých súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania, neuhradil doteraz, t. j. ani viac ako 7 rokov po doručení zdravotnej dokumentácie. Okrem toho, v zmysle § 3 ods. 2, § 4 ods. 2, § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. sa náhrada za bolesť a SSU preukazuje lekárskejším posudkom, v ktorom sú tieto bodovo ohodnotené. Práve lekárskejší posudok je v zmysle uvedených ustanovení legálnym a legitímnym dokladom slúžiacim k určaniu výšky náhrady za bolesť a SSU. Žalobca takýto doklad preukazujúci výšku jeho nárokov žalovanému nepochybne predložil. Pokiaľ mal žalovaný o obsahu, resp. výške bodového ohodnotenia pochybnosti, mal postupovať zákonným spôsobom podľa § 7 ods. 6 cit. zákona a mohol osoby uvedené v ods. 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. Oprávnenou osobou požiadať o vydanie znaleckého posudku je v zmysle § 7 ods. 4 aj poskytovateľ náhrady škody na zdraví (žalovaný). Žalovaný týmto spôsobom nepostupoval, a žalobcovi odmietol plniť časť náhrady bez toho, aby predložený lekárskejší posudok žiadal korigovať znaleckým dokazovaním a preto pri odmietnutí poskytnutia časti náhrady škody žalovaný postupoval protiprávne. V dôsledku uvedeného sa žalovaný nemôže zbaviť právnych dôsledkov svojho protiprávneho konania v podobe povinnosti platiť úroky z omeškania. Pokiaľ ide o výhrady žalovaného k mimoriadnemu zvýšeniu SSU (o 50 %), žalobca uviedol, že ťažké následky poškodenia zdravia žalobcu sa závažným spôsobom prejavujú v každej oblasti jeho života. Žalobca zostane doživotne invalidom a zdravotne ťažko postihnutou osobou, čo nemožno nijako spochybniť. Pokiaľ žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca má momentálne priateľku, je potrebné si uvedomiť, že vďaka tomu si žalobca ešte intenzívnejšie uvedomuje svoju neschopnosť sexuálneho života (treba prihliadať na bolestivé stavy žalobcu, vznik dekubitov, riziká spojené s inkontinenciou moču a stolice, všetko preukázané znaleckým dokazovaním). Žalobca bude od mladého veku do konca života závažne zdravotne postihnutou osobou, nikdy nebude schopný chôdze, bude trvalo inkontinentný,

so všetkými s tým súvisiacimi zdravotnými rizikami a psychickými dôsledkami. V odškodnení je preto potrebné zohľadniť dlhé časové obdobie celého života žalobcu, počas ktorého bude kvalita jeho života na úplne inej kvalitatívnej úrovni, ako u zdravého jedinca. Pokiaľ ide o mieru spoluzavinenia (10 %), posúdenie a vyhodnotenie všetkých výpovedí žalobcu a svedkov v ich vzájomnej súvislosti, neumožňujú urobiť záver, že žalobca mal vedomosť o požití alkoholu u vodiča v čase pred dopravnou nehodou. Výsledky dokazovania túto vedomosť vylučujú. Samotný žalobca pri svojom výsluchu 14. 11. 2011 na OR PZ Senec uviedol, že netušil, že mal vodič vypité, viditeľné to určite nebolo. Na pojednávaní dňa 2. 1. 2017 žalobca vo výpovedi zotrval na tom, čo už prezentoval pred OČTK, keď uviedol, že nevedel o tom, že vodič LT. je opitý a cestu nezvládne. Určite by do auta nenasadol.... Podobne vypovedali aj osoby, s ktorými žalobca trávil spoločne čas predchádzajúci samotnej dopravnej nehode a ktoré sa spolu so žalobcom viezli vozidlom. Brat žalobcu na pojednávaní 28.1.2011 uviedol, že nevedel o tom, či vodič pil. Jeho spolujazdec pil a sedel s nimi pri stole. Takúto vedomosť nemal ani žalobca, podľa jeho vedomostí.....Svedkyňa F. na pojednávaní 09. 03. 2011 uviedla, že počas ich zotrvania na diskotéke nikto z ich stola sa nestretol s p. E. až do času, kým vyšli von a odchádzali domov. Svedok M. na pojednávaní 09. 03. 2011 uviedol, že na diskotéke pred dopravnou nehodou sedel pri stole so žalobcom, jeho bratom a E. F.. Vodič vozidla s nimi pri stole nesedel. Vodičovi kúpil pri bare jedno pivo, čo však bolo asi dve tri hodiny pred odchodom z diskotéky. Inak ho alkohol piť nevidel. Svedok JaL. na pojednávaní 09. 03. 2011 uviedol, že si podrobne na okolnosti predchádzajúce dopravnej nehode nepamätal, nepamätal si ani to, či videl piť vodiča alkohol. Iba vodič E. vypovedal (09. 03. 2011), že pred dopravnou nehodou popíjal alkohol s osobami, ktoré v čase dopravnej nehody viezol vo vozidle. Okrem týchto výpovedí, jednotliví svedkovia vypovedali aj v trestnom konaní. Brat žalobcu (08. 10. 2012) vypovedal, že keď stáli vonku, vyšiel aj F. P. a P. E., P. mu povedal, že P. nás odvezie domov, že má vodiča, ktorý nepil....E. viditeľne určite nemal vypité....Svedok M. (08. 10. 2012) pred OČTK uviedol, že Labuda išiel najskôr v pohode, a ani sa nikomu nejavilo, že má vypité....Svedkyňa F. pred OČTK (16. 04. 2012) uviedla, ževiezol nás chalan, ja som nevedela ako sa volá, neskôr som zistila, že to bol E., on riadil vozidlo....E. sa mi nejavil ako opitý, tak som sa nebála sadnúť so jeho auta....Svedok P. pred OČTK (16. 04. 2012) uviedol, žeja som sa Labudu pýtal, či nepil, on mi povedal, že mal na začiatku asi 1dc vína, ale nafúkať by nemal, mne sa javil triezvy.....Ani samotný Labuda pred OČTK pri svojom výsluchu (08. 04. 2009) neuviedol, že by mal požívať alkoholické nápoje na zábave so žalobcom, alebo s niekým, z jeho partie. S uvedeným potom korešponduje aj výpoveď žalobcu pred OČTK (14.11.2011), keď uviedol, že si „E.eľmi nevšímal, brat ho poznal, tak som sa chcel nechať odviezť. To, že mal vypité netušil, viditeľne určite nemal. Žalobca potom zdôraznil, že pri jeho výpovedi, ako aj pri výpovediach ostatných svedkov pred OČTK nebol prítomný jeho právny zástupca a teda nemôže ani v najmenšom vzniknúť žiadne podozrenie, že by žalobca ako aj svedkovia nevypovedali v trestnom konaní skutočne spontánne bez akéhokoľvek poučenia a len to, čo si o priebehu udalosti zapamätali. Uvedené skutkové zistenia neumožňujú urobiť záver, že žalobca mal vedomosť o tom, že vodič vozidla v čase pred nehodou požil alkohol. Pokiaľ žalovaný poukazuje na výpoveď žalobcu v konaní pred Okresným súdom Pezinok, kde žalobca pripustil, že vedel o požití alkoholu u vodiča, je potrebné zohľadniť, že táto výpoveď je v zrejmom logickom rozpore s výpoveďami ostatných osôb, ako aj s vlastnou výpoveďou pred OČTK, ktorú urobil oveľa skôr. Napokon žalobca v tomto smere zdôraznil, že dôkazné bremeno na preukázanie spoluzavinenia poškodeného spočívalo na žalovanom. Dôkazné bremeno na preukázanie vedomosti žalobcu o tom, že vodič pred nehodou požil alkohol, taktiež leží na žalovanom, keďže touto skutočnosťou dôvodí spoluzavinenie žalobcu na vzniku škody. Ani skutočnosť, že žalobca nesedel vo vozidle riadne na sedadle, ale na kolenách v päťmiestnom vozidle, pre vznik (spolu)zodpovednosti žalobcu nepostačuje. Musí byť totiž preukázaný aj obligatórny predpoklad príčinnej súvislosti medzi konkrétnym porušením právnej povinnosti a následným vznikom škody. V danom prípade musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody na zdraví. Dôkazné bremeno v tomto smere opäť leží na žalovanom. Preukázanie príčinnej súvislosti musí byť bezpečne. Žalovaný potom bez akéhokoľvek podkladu tvrdí, že skutočnosť, že žalobca bol šiestou osobou v päťmiestnom vozidle a nesedel riadne na sedadle, prispela ku vzniku poškodenia zdravia. Žalobcovi nie je známy žiaden dôkaz, ktorým by žalovaná túto príčinnú súvislosť v konaní preukázala. Napokon žalobca poukázal aj na závery znaleckého posudku č. 41/2011 Ing. Antona Guštara, zo záverov ktorého vyplynulo, že by vodič vozidla v čase dopravnej nehody zabránil jej vzniku tak, že by s vozidlom jazdil dovolenou rýchlosťou. Vyššia rýchlosť jazdy pri prejazde predmetnou zákrutou vyvolala kolíziu situáciu a znemožnila zabrániť nehode. Technickou príčinou nehody bola vyššia rýchlosť jazdy vozidla pri prejazde predmetnou zákrutou ako rýchlosť primeraná na jej bezpečné prejsenie, čo vyvolalo kolíziu situáciu a znemožnilo zabrániť nehode. Z uvedeného teda vyplýva, že práve vysoká rýchlosť, ktorou vodič viedol vozidlo, bezprostredne pred dopravnou nehodou (110km/hod)

bola príčinou vzniku dopravnej nehody. Ak žalobca a ostatní spolujazdci žiadali vodiča, aby spomalil, táto ich požiadavka priamo smerovala k zabráneniu vzniku nehody.

46. Intervenient vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu, považoval za nesprávny záver žalobcu, že náhrad za bolesť a náhrad za SSU sú samostatné zložky náhrady škody na zdraví, ktorých právny základ je odlišný. Tento predpoklad je v rozpore so znením zák. č. 437/2004 Z. z., ktorý za základ oboch zložiek považuje poškodenie zdravia. Poškodenie zdravia je základ, od ktorého sa odvíja znalecký posudok. Rovnako aj ustálenie zdravotného stavu je iba jedno - spravidla až rok po uplynutí poškodenia zdravia. Žalobca disponuje právom podať žalobu a disponoval aj právom dať si vypracovať znalecký posudok. Bolo by preto nesprávne, aby na ťarchu žalovaného išlo využitie tohto práva žalobcu ak má na žalobcu nepriaznivý dopad vo vyjadrení hodnoty bodu. Žalobca sa mohol rozhodnúť pre vypracovanie znaleckého posudku po uplynutí jedného roka od poškodenia zdravia. Rovnako sa mohol rozhodnúť pre vypracovanie kontrolného znaleckého posudku, ak zastával názor, že 22. 12. 2008 je predčasný dátum pre ustálenie jeho zdravotného stavu. Žalobca sa však zjavne stotožnil so znaleckým posudkom, ktorý považoval jeho zdravotný stav za ustálený dňa 22. 12. 2008 a z ktorého vychádzal pri podaní žaloby. Žalobca toto ustálenie počas konania nespochybnil a ani neuviedol žiadny prostriedok procesného útoku, ktorým by preukázal, že toto ustálenie nie je správne. Pokiaľ ide o mimoriadne zvýšenie SSU zotrval na argumentácii, že v prípade žalobcu neexistovali v jeho predchádzajúcom živote okolnosti, ktoré by zakladali dôvod na maximálnu náhradu mimoriadneho zvýšenia SSU.

47. Žalovaný v podaní z 27. 04. 2018 nesúhlasil s vyjadrením žalobcu o „zistení správneho počtu bodov za bolestné a SSU“ a na tomto podklade zmeny žalovanej istiny. Uviedol, že ustálenie zdravotného stavu žalobcu konštatovali nezávisle od seba obe znalecké organizácie, ktoré v konaní vypracovali znalecké posudky a to rokom 2008. Iný pohľad na hodnotenie bolestného a SSU, resp. hodnotenie nového poškodenia jednoznačne existujúceho v čase vypracovania pôvodného posudku v roku 2009 MUDr. Hudecom, je nutné posudzovať ako nové hodnotenie a vznesenie námietky premlčania je nutné považovať za dôvodné. Súdna prax je v ponímaní premlčania pri dodatočne hodnotených položkách jednoznačná. Z hľadiska plynutia lehôt je podstatné ustálenie zdravotného stavu, ktoré bolo v roku 2008 a preto položky hodnotené v posudku znaleckej organizácie LEGE ARTIS v roku 2016 je nutné považovať za premlčané. Niektoré položky už boli hodnotené aj pôvodne v posudku MUDr. Hudeca v roku 2009, a to pol. 254,314,316c. Pokiaľ boli opätovne hodnotené zvýšením o 100 % podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. a následne opätovne podľa § 10 ods. 4 o ďalších 100 %, jednoznačne je námietka premlčania dôvodná. Pokiaľ ide o príslušenstvo, jeho priznanie nebolo dôvodné. K posúdeniu nárokov uplatnených na základe posudkov je zo strany poškodeného nutné predložiť zodpovedajúcou zdravotnou dokumentáciou. Pokiaľ žalobca tvrdí, že žalovaný si mohol nechať dať vypracovať znalecký posudok, žalovaný sa pýta, na základe čoho by bol takýto posudok vypracovaný, keď žalovaný nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu? Žalobca uplatnil nárok a tento riadne nepreukázal. Je bežné, že posudzujúci lekár vypracúva posudok, hodnotí poškodenie, ktoré nesúvisí s následkom po nehode, resp. prehliadne poškodenie, resp. ho hodnotí nesprávnou výškou a preto žalovaný skúma, či hodnotené poškodenie zdravia vzniklo pri nehode, alebo ide o poškodenie alebo ochorenie prítomné už v čase nehody. Ide o zákonný dôvod, na ktorý pamätá aj zákonodarcu, keď určuje právo poisťovateľa vyžiadať si od poškodeného potrebné doklady. Výška bodov priznaná posudkom o bolestnom i SSU bola sporná a preto žalovaný potreboval zdravotnú dokumentáciu, aby ju posudkový lekár posúdil. Navyše žalobca na jednej strane tvrdí, že až znaleckým posudkom LEGE ARTIS vypracovaným v máji 2016 bol určený správny počet bodov a teda až v danom momente sa dozvedel výšku bodov, na druhej strane tvrdí, že žalovaný je v omeškaní už od 30. 03. 2010, kedy boli vypracované prvé posudky poškodenia zdravia. Pokiaľ by bola správna argumentácia žalobcu, ako by mohol byť žalovaný v omeškaní od 30. 03. 2010, keď posudok bol vyhotovený až v roku 2016? Žalovaný preto zotrval na názore, že priznanie príslušenstva od roku 2010 nie je dôvodné. Pokiaľ ide o mimoriadne zvýšenie SSU (50 %), toto prichádza do úvahy len výnimočne. Podľa žalovaného v rámci znaleckého dokazovania žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že je v jeho prípade nutné odškodnenie (resp. jeho mimoriadne zvýšenie) až o 50 %. V otázke spoluzavinenia zotrval na svojej odvolacej argumentácii, pričom zdôraznil, že výpoveď žalobcu na polícii bola vykonaná až po podaní žaloby v tejto veci (teda potom čo žalovaný poukázal na vedomosť žalobcu o požití alkoholu vodičom). Aj výpovede ďalších svedkov sú z obdobia roku 2011 a 2012, a teda po začatí tohto konania (2010), keď zúčastnení už mali vedomosť o dôležitosti ich výpovede o požitom alkohole. Znalecký posudok Ing. Guštaru vypracovaný v trestnom konaní, v tomto konaní ako dôkaz predložený nebol, a preto naň nemôže odvolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadať.

48. Žalobca sa k uvedenému vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním z 02. 05. 2018, v ktorom uviedol, že naďalej trvá na tom, že hoci nárok na náhradu za bolesť a SSU sa odvíja od jedného poškodenia zdravia, ide o relatívne dva samostatné nároky, ktorými sa odškodňujú rôzne skutočnosti. Kým náhrad za bolesť sa poskytuje za samotné poškodenie zdravia, priebeh jeho liečenia a odstraňovanie jeho následkov (§ 3 ods. 1), náhrada za SSU sa poskytuje za následky poškodenia zdravia a ich predpokladaný vývoj podľa toho, v akom rozsahu sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti (§ 4 ods. 1). Pre stanovenie náhrady za bolesť je teda rozhodujúce, kedy sa ukončí primárna liečba poškodení zdravia, nakoľko sa touto náhradou má odškodniť samotné poškodenie zdravia a tiež bolesti pri liečbe týchto poškodení zdravia. Pre stanovenie náhrady za SSU je zase rozhodujúce, kedy dôjde k ustáleniu následkov poškodenia zdravia. To môže byť samozrejme odlišný okamih, ako je okamih ukončenia primárnej liečby, nakoľko zvlášť následky po ťažkých poškodeniach zdravia vyžadujú určitý čas, aby sa ustálili a aby bolo zrejmé, v akom rozsahu tieto následky budú relatívne trvalé a budú obmedzovať poškodeného v jeho uplatnení v živote a v spoločnosti. Preto aj ustanovenie § 8 ods. 4 pri SSU uvádza, že pri tomto nároku je zdravotný stav poškodeného ustálený spravidla až po uplynutí jedného roka, aby bol poskytnutý dostatočný čas na ustálenie zdravotných následkov poškodenia na zdraví. Pri ťažkých poraneniach, polytraumách, prípadne pri ťažkých poraneniach miechy, kedy je potrebná dlhodobá liečba a rehabilitácia, sa však vyžaduje práve obdobie jedného roka, aby mohli byť následky poškodenia zdravia ustálené. Obdobne tomu bolo aj u žalobcu, tento síce mohol podstúpiť poslednú liečbu dekubitov v decembri 2012 a preto tento okamih môže byť podstatný pre ustálenie zdravotného stavu, avšak iba z hľadiska náhrady za bolesť. Zdravotný stav a jeho trvalé následky sa však aj po tejto liečbe ešte upravovali, resp. nebolo ešte zrejmé, v akom rozsahu sa ustália trvalé následky úrazu. Preto bola u žalobcu potrebná doba ustálenia zdravotného stavu v dĺžke jedného roka, ako to predpokladá ust. § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.. Žalobca opätovne poukázal na znalecký posudok č. 7/2016 spoločnosti LEGE ARTIS, ktorá konštatovala, že zdravotný stav žalobcu bol čo sa týka SSU ustálený v roku 2009 (odpoveď na otázku č. 7) a preto pri náhrade za SSU treba vychádzať z hodnoty bodu v sume 14,46 eur. Znalecká organizácia forensic.sk v znaleckom posudku č. 8/2012 (v odpovedi na otázku č. 4) síce uviedla, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený k 22. 12. 2008, avšak tento záver urobila len v súvislosti s poškodením miechy žalobcu a nie celkovým sťažením spoločenského uplatnenia žalobcu, ktoré zahŕňa aj ďalšie následky vrátane psychiatrických a sexuologických. Iba organizácia LEGE ARTIS sa vyjadrovala a posudzovala ustálenie zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k jeho sťaženiu spoločenského uplatnenia ako celku.

49. Žalobca v ďalšom podaní z 18. 07. 2018 uviedol, že v súvislosti s namietaným premlčaním považuje za podstatné posúdenie procesnej otázky, či možno v danom prípade úpravy žalobného petitu podľa záverov znaleckého dokazovania hovoriť o zmene žaloby podľa § 139 a § 140 CSP. Poukázal na to, že ak v konaní na základe zistenia iného správneho celkového počtu bodov za bolesť a SSU upravil samotnú výšku finančného ekvivalentu náhrady tejto škody, neuplatnil si iný nárok ani nárok v inom rozsahu. Naďalej si uplatňoval nárok tej istej škody na zdraví, ktorá mu vznikla na základe skutkových okolností tvrdených v žalobe. Žalobca iba zmenil výšku finančného vyjadrenia svojho nároku v závislosti na vykonanom dokazovaní a to tak, ako to vyplýva z právneho predpisu zákona č. 437/2004 Z. z.. Pokiaľ ide o priznané príslušenstvo, žalobca zdôraznil, že súd priznal žalobcovi len úroky z omeškania z náhrad, ktoré žalovaný doteraz neplnil. Túto časť nárokov žalovaný neplnil ani potom, čo mu bola doručená zdravotná dokumentácia žalobcu už dňa 02. 12. 2010. V otázke mimoriadneho zvýšenia SSU zotrval na svojich vyjadreniach. V ďalšom zotrvala na názore, že v konaní neboli zistené skutočnosti, ktoré by umožňovali jednoznačný záver, že žalobca mal vedomosť o požití alkoholu zo strany vodiča v čase pred dopravnou nehodou. Dôkazné bremeno v tomto ohľade spočívalo na žalovanom, ktorý sa domáhal zohľadnenia spoluzavinenia žalobcom.

50. K tomuto vyjadreniu sa písomne vyjadril intervenient podaním zo 16. 11. 2018. Poukázal na žalobcovu výpoveď v konaní pred Okresným súdom Pezinok, z ktorej jednoznačne vyplynulo, že žalobca mal vedomosť o tom, že vodič auta pil alkohol. Tento súd potom ustálil spoluzavinenie pána O. na 40 %, čo vo svojom rozsudku aj presvedčivo zdôvodnil. V ďalšom uviedol, že žalobcov spôsob života pred nehodou, jeho vzdelanie, príležitostné zamestnávanie sa, nezakladajú oporu pre maximálne zvýšenie SSU. Rovnako sa stotožnil s námietkou premlčania, vnesenej žalovaným.

51. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené

zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné (s výnimkou odvolania proti trovám konania) a dôvodnými neboli ani odvolania žalovaného a intervenienta (s výnimkou priznaného príslušenstva).

52. K jednotlivým odvolacím námietkam (odvolací súd je dôvodmi odvolania viazaný - § 380 ods. 1 CSP) odvolací súd uvádza nasledovné:

53. Žalobca v odvolaní v podstate namietal iba skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil hodnotu bodu, pokiaľ išlo o jeho nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, s čím následne súvisela aj výška jeho mimoriadneho zvýšenia. V tejto súvislosti poukázal na závery znaleckého posudku č. 7/2016 znaleckej organizácie LEGE ARTIS, v ktorom z odpovede na otázku č. 7 má vyplývať, že zdravotný stav žalobcu, čo sa týka SSU bol ustálený až v roku 2009. Preto mal súd pri náhrade za SSU vychádzať z hodnoty bodu platnej pre rok 2009 v sume 14,46 eur/bod. Zároveň uviedol, že je síce pravdou, že znalecká organizácia forensic.sk vo svojom posudku č. 8/2012 uviedla, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený ku dňu 22.12.2008 (odpoveď na otázku č. 4), tento záver však uviedla len v súvislosti s poškodením miechy žalobcu a nie celkovým SSU žalobcu, ktoré zahŕňa aj ďalšie následky vrátane psychiatrických a sexuologických následkov. Preto za správny žalobca považoval záver znaleckej organizácie LEGE ARTIS, ktorá posudzovala ustálenie zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k jeho SSU ako celku.

54. K tomuto odvolací súd uvádza, že náhrada za bolesť a náhrada za SSU sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, aj keď sú v zákone č. 437/2004 Z. z. upravené spoločne. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a na kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku za SSU, a naopak. Aj zvýšenie odškodnenia pri oboch nárokoch treba posudzovať osobitne, lebo existencia dôvodov na zvýšenie odškodnenia za SSU neznamená zároveň aj existenciu dôvodov na zvýšenie odškodnenia za bolesť, a naopak (viď R 48/2004).

Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následok") - § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8 cit. zákona). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti (§ 4 ods. 1, 2 cit. zákona).

Podľa § 5 ods. 1, 2, 4 zákona č. 437/2004 Z. z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8). Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

Podľa § 10 ods. 1, 4, 7 cit. zákona, posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov. Bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Pri hodnotení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nepredpokladal, hodnotenie sa vykoná novým lekárskeým posudkom; v lekárskom posudku

sa z bodového hodnotenia, ktoré zodpovedá zdravotnému stavu poškodeného po zhoršení následkov, odpočíta bodové hodnotenie určené pôvodne vydaným lekársym posudkom.

55. V prípade sťaženia spoločenského uplatnenia sa odškodnenie poskytuje, ak úraz má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. K sťaženiu spoločenského uplatnenia teda dochádza, ak následkom úrazu alebo iného poškodenia na zdraví, prípadne zhoršením ich následkov, nastanú v zdravotnom stave poškodeného také zmeny, ktoré majú preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre jeho životné úkony. Či a aké zmeny v zdravotnom stave nastali, je možné zistiť, ak je možné považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený, teda v dobe, kedy je možné vykonať jeho posúdenie. Sťaženie spoločenského uplatnenia teda vzniká až v tejto dobe. Pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia treba vychádzať zo znenia predpisu č. 437/2004 Z. z. v čase vzniku odškodňovaného sťaženia spoločenského uplatnenia (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 03. 10. 2011, sp. zn. 6 Cdo 146/2011).

56. Z uvedeného potom vyplýva, že sťaženie spoločenského uplatnenia vzniká v dobe, kedy možno považovať zdravotný stav poškodeného natoľko za ustálený, že je možné vykonať jeho posúdenie (bodové ohodnotenie lekársym posudkom). Žalobca v odvolaní argumentoval, že týmto okamihom bol rok 2009, čo malo vyplývať zo záverov znaleckého posudku č. 7/2016 znaleckej organizácie LEGE ARTIS, kde z odpovede na otázku č. 7 malo vyplývať, že zdravotný stav žalobcu, čo sa týka SSU bol ustálený až v roku 2009 (hodnota bodu tak mala predstavovať sumu 14,46 eur/bod). S týmto tvrdením sa odvolací súd nestotožňuje. Odvolací súd je zhodne so súdu prvej inštancie názoru, že u žalobcu bol zdravotný stav ustálený ešte v roku 2008, tak ako konštatoval i súd prvej inštancie.

Ako už bolo uvedené, rozhodujúcim pre vznik nároku na SSU je okamih, kedy bol zdravotný stav žalobcu ustálený do takej miery, že bolo možné vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (aspoň v jeho základnej podobe). Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že v pôvodných posudkoch a lekársych správach tieto ešte nereflektovali aj na vznik psychiatrických a sexuologických následkov (položku 321a), ktoré sa v čase pôvodného bodového ohodnotenia u žalobcu neprejavovali (a tieto boli zohľadnené až v posudku znaleckej organizácie LEGE ARTIS č. 7/2016). Práve na takéto situácie pamätá ust. § 10 ods. 7 zákona č. 437/2004 Z. z., v zmysle ktorého „pri hodnotení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nepredpokladal, hodnotenie sa vykoná novým lekársym posudkom; v lekársom posudku sa z bodového hodnotenia, ktoré zodpovedá zdravotnému stavu poškodeného po zhoršení následkov, odpočíta bodové hodnotenie určené pôvodne vydaným lekársym posudkom“. Z uvedeného teda vyplýva, že samotná skutočnosť, že žalobcovi boli (až) neskôr zistené aj psychiatrické a sexuologické poruchy v súvislosti s poškodením zdravia a tieto boli dodatočne „obodované“ znaleckým posudkom LEGE ARTIS č. 7/2016 neznamená, že zdravotný stav žalobcu pre účely obodovania sťaženia spoločenského uplatnenia bol ustálený až neskôr (v roku 2009). Uvedené iba znamená, že v pôvodnom obodovaní SSU (lekárskymi posudkami) sa tieto poruchy ešte neprejavili a preto boli obodované neskôr. Samotné SSU však bolo možné obodovať už v roku 2008, kedy bol zdravotný stav žalobcu (v podstate podľa všetkých predložených lekársych a znaleckých posudkov) považovaný za ustálený. Ani z odpovede na otázku č. 7 znaleckého posudku LEGE ARTIS č. 7/2016 (na ktorú sa žalobca odvoláva) nevyplýva, že by pre účely možného ohodnotenia SSU bolo ustálenie zdravotného stavu žalobcu stanovené až v roku 2009. V tejto odpovedi znalecká organizácia iba konštatuje, že „zdravotný stav žalobcu bol ustálený v čase vypracovania posudku o SSU prim. MUDr. Hudecom 17. 07. 2009, tak, že bolo možné tento posudok vykonať“. Inými slovami uvedené znamená, že i znalecká organizácia LEGE ARTIS týmto odkazovala v otázke ustálenia zdravotného stavu žalobcu pre účely ohodnotenia SSU na závery lekárskeho posudku MUDr. Hudeca, ktorý potom ustálenie zdravotného stavu žalobcu konštatoval, resp. vychádzal z ustálenia zdravotného stavu žalobcu v okamihu ukončenia jeho liečenia dňa 19. 11. 2008. Uvedené potvrdzuje i následné konštatovanie tejto organizácie v odpovedi na otázku č. 7, kde sama organizácia konštatuje, že „nárok žalobcu vznikol v roku 2008, kedy sa mu trvalá ujma stala, teda hodnota bodu je daná 2% z priemernej mesačnej mzdy za rok 2007 a to je 13,37 eur“. Záver prezentovaný žalobcom, že z odpovede znaleckej organizácie na otázku č. 7 má vyplývať, že zdravotný stav žalobcu bol pre účely ohodnotenia SSU ustálený až v roku 2009, sa nezakladá na pravde. Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že pre účely vzniku nároku na SSU nie je ani rozhodujúce, kedy došlo k vypracovaniu lekárskeho posudku, ale kedy ho (bodové ohodnotenie SSU) bolo možné objektívne vykonať, t. j. kedy bol zdravotný stav poškodeného po skončení liečby natoľko ustálený, že už bolo zistiteľné, či a v akom rozsahu, došlo k sťaženiu jeho spoločenského

uplatnenia v živote a v spoločnosti, a kedy bolo objektívne možné vykonať toto hodnotenie (nebol teda rozhodujúci samotný dátum vypracovania lekárskeho posudku MUDr. Hudecom - 17. 07. 2009, ale to, že MUDr. Hudec vykonal toto ohodnotenie podľa zdravotného stavu žalobcu v čase ukončenia jeho liečby - 19. 11. 2008 - k tomu pozri obdobne aj závery rozhodnutia M Cdo 37/2000, R 68/2003). Napokon i posudok č. 8/2012 znaleckej organizácie forensic.sk (str. 33 posudku) konštatoval ustálenie zdravotného stavu žalobcu v roku 2008 (22. 12. 2008), t. j. okamihom ukončenia hospitalizácií. Následne po zodpovedaní na otázku ustálenia zdravotného stavu žalobcu (22. 12. 2008), sa táto organizácia k tomuto okamihu vyjadrila aj k bodovému ohodnoteniu SSU, kedy vychádzala z toho, že poškodenie zdravia žalobcu je z hľadiska jeho stavu trvalé a nemenné, s možnosťou do budúcnosti zhoršenia tohto stavu opakujúcimi sa infekciami močových ciest a s tým spojených obličkových komplikácií a vzniku recidivujúcich nových dekubitov. Inak povedané, aj táto organizácia považovala zdravotný stav žalobcu v roku 2008 za natoľko ustálený, že už v tomto čase, bolo možné vykonať bodové ohodnotenie SSU (iba doplnila, že tento „zatiaľ ustálený“ zdravotný stav sa môže do budúcnosti zhoršiť). Možno preto konštatovať, že v podstate všetky predložené posudky (lekársky posudok MUDr. Hudeca, posudok LEGE ARTIS aj posudok forensic.sk) vychádzali z ustálenia zdravotného stavu žalobcu v roku 2008 a preto súd prvej inštancie správne hodnotu bodu za SSU ustálil sumou 13,37 eur (žalobca tu potom iba nesprávne vychádzal z dátumu vypracovania samotného lekárskeho posudku MUDr. Hudeca, t. j. zo dňa 17. 07. 2009, ktorý okamih potom nesprávne považoval za okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu pre účely SSU; rovnako tak mohol vychádzať aj pri ohodnocovaní bolestného, nakoľko aj v tomto prípade bol lekársky posudok na ohodnotenie bolestného vypracovaný 17. 07. 2009 - avšak v otázke hodnoty bodu bolestného žalobca iné ustálenie zdravotného stavu než v roku 2008 nenamietal - žalobca teda nevychádzal z objektívnej možnosti vykonať obodovanie SSU, ale z okamihu vypracovania lekárskeho posudku). V tomto smere bola potom odvolacia argumentácia žalobcu nedôvodná.

57. S vyššie uvedeným potom úzko súvisela i odvolacia argumentácia žalovaného (a rovnako tak aj intervenienta) ohľadne premlčania časti nároku za SSU, ktorú námietku premlčania ani odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Žalovaný vznesenú námietku premlčania odôvodňoval tým, že žalobca pôvodne uplatnil nárok vychádzajúci z bodového ohodnotenia ošetrojúceho lekára MUDr. Hudeca, na podklade ktorého presne špecifikoval, čo žalobou uplatňuje. Po vypracovaní kontrolného znaleckého posudku znaleckou organizáciou LEGE ARTIS v roku 2016 prvýkrát znalec v časti hodnotenia SSU osobitne ohodnotil položku 321a vo výške 1600 bodov a následne na to žalobca rozšíril žalobný návrh o túto položku v príslušnom peňažnom ekvivalente. Žalovaný po podanom návrhu na rozšírenie žaloby za SSU o túto položku vznesol námietku premlčania. (na pojednávaní dňa 19. 12. 2016). Túto zdôvodnil tým, že nakoľko zdravotný stav žalobcu bol ustálený v roku 2008, je zrejmé, že nárok za položku 321a hodnotený v roku 2016 existoval už v čase podania žaloby na súd. Rozšírenie žaloby o peňažný ekvivalent tejto položky preto nemožno chápať tak, že ide len o špecifikáciu výšky nároku vzhľadom na podaný znalecký posudok. S poukazom na súdnu prax (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. M Cdo 37/2000, 2 Cdo 63/2014) je rozhodné, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu, od ktorého sa odvíja 2 ročná premlčacia lehota podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie teda nesprávne posúdil vznesenú námietku premlčania k položke 321a a preto nesprávne zaviazal žalovaného na zaplatenie titulom SSU sumy 58.119,39 eur s prísl. To, že súd nepriznal žalobcovi sumu v uplatnenej výške, nič nemení na dôvodnosti vznesenej námietke premlčania.

S týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje.

Nárok na náhradu škody na zdraví v podobe nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia má obdobne charakter majetkového práva, ktoré sa premlčuje, pričom pre začiatok plynutia premlčacej lehoty je rozhodujúci okamih ustálenia zdravotného stavu poškodeného, t. j. vykonania bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. V prípade, ak neskôr dôjde k „dobodovaniu“ zdravotného stavu poškodeného v dôsledku jeho zhoršenia, je pre ďalšie uplatnenie nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia z hľadiska premlčania rozhodujúci tento okamih „dobodovania“ (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 152/2010, sp. zn. 5 Cdo 104/2011, rozsudky Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co 72/2012, sp. zn. 9 Co 290/2013, sp. zn. 11 Co 153/2013, sp. zn. 9 Co 240/2013, rozsudky Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co 228/2007, sp. zn. 9 Co 249/2009).

Výklad plynutia premlčacej lehoty je v rozhodovacej praxi súdov ustálený a vyplýva zo záverov najvyššieho súdu uvedených v jeho skorších i novších rozhodnutiach. Podľa rozhodnutia sp. zn. 1 Cz 23/83 publikovaného pod č. R 9/1986 „Poškodenému môže zoškodnej udalosti v

prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu vzniknúť aj ďalší nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Takýto nárok z hľadiska premlčania treba posudzovať samostatne ako nárok so samostatnou subjektívnou premlčacou dobou s rozdielnym začiatkom jej plynutia. ... Ak odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení § 106 ods. 1 OZ a škodca namieta premlčanie, právo sa premlčalo.“ V rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 160/2012 najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. je právom majetkovej povahy a podlieha premlčaniu v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka, a následne judikoval: „ak obsahom nároku je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Za správny treba... považovať aj právny názor..., podľa ktorého poškodenému môže vzniknúť zo škodovej udalosti v prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu aj ďalší nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý treba posudzovať samostatne ako nárok so samostatnou subjektívnou premlčacou dobou a rozdielnym začiatkom jej plynutia.“ V rozsudku sp. zn. 4 Cdo 152/2010 z 28. februára 2011 najvyšší súd judikoval: „Zásadne je potrebné vychádzať z toho, že jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, u ktorých bežia samostatné premlčacie doby. Počiatok ich behu je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Jedná sa o tzv. subjektívnu premlčaciu dobu, pričom tzv. objektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje. Počiatok subjektívnej premlčacej doby u práva na náhradu škody sa viaže na okamžik, kedy poškodený preukázateľne nadobudol vedomosť o tom, že mu vznikla škoda a kto za ňu zodpovedá... V tomto zmysle sa poškodený o škode spočívajúcej v sťažení spoločenského uplatnenia dozvie v čase, kedy sa po skončení liečby jeho zdravotný stav natoľko ustálil, že bolo zistiteľné, či a v akom rozsahu k sťaženiu jeho uplatnenia v živote a v spoločnosti došlo a kedy je možné na základe skutkových okolností, ktoré má k dispozícii, objektívne vykonať jeho ohodnotenie.“ (k tomu pozri i rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 364/2015--18).

V danej veci, ako uviedol i samotný žalovaný, až v roku 2016 znalec prvý krát (v znaleckom posudku znaleckej organizácie LEGE ARTIS) v časti hodnotenia SSU osobitne ohodnotil položku 321a vo výške 1600 bodov. Po tomto zistení, žalobca (ešte v roku 2016) rozšíril žalobný návrh aj o túto položku v príslušnom peňažnom ekvivalente. Z ustálenej súdnej praxe (viď vyššie) potom vyplýva, že poškodenému môže zo škodnej udalosti v prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu vzniknúť aj ďalší nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Takýto nárok z hľadiska premlčania treba posudzovať samostatne ako nárok so samostatnou subjektívnou premlčacou dobou s rozdielnym začiatkom jej plynutia.

Zásadne je potrebné vychádzať z toho, že jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, u ktorých bežia samostatné premlčacie doby. Počiatok ich behu je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Jedná sa o tzv. subjektívnu premlčaciu dobu, pričom tzv. objektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje. Počiatok subjektívnej premlčacej doby u práva na náhradu škody sa viaže na okamžik, kedy poškodený preukázateľne nadobudol vedomosť o tom, že mu vznikla škoda a kto za ňu zodpovedá.... Keďže položka 321a vo výške 1600 bodov z tohto pohľadu u žalobcu predstavovala tzv. ďalší (samostatný) nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, jeho premlčanie bolo potrebné posudzovať samostatne ako nárok so samostatnou subjektívnou premlčacou dobou s rozdielnym začiatkom jej plynutia, a to od okamihu, kedy žalobca preukázateľne nadobudol vedomosť o tom, že mu vznikla škoda a kto za ňu zodpovedá. Žalobca od počiatku vedel kto mu škodu spôsobil, avšak vedomosť o tom, že mu vznikla škoda aj z tejto položky (321a) sa preukázateľne dozvedel až zo znaleckého posudku LEGE ARTIS v roku 2016. Keďže podmienky (vedomosti poškodeného o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá) musia byť pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby splnené kumulatívne, žalobcovi na uplatnenie aj tohto (nového samostatného nároku na náhradu SSU) začala plynúť v roku 2016 a uplynula by v roku 2018. Keďže žalobca o tento nárok rozšíril žalobu ešte v roku 2016, nemožno tento nárok považovať za premlčaný. Uvedené sa potom vzťahuje i k neopodstatnenosti námietky premlčania ohľadne priznaného mimoriadneho zvýšenia SSU.

58. Žalovaný ďalej namietal aj znaleckou organizáciou LEGE ARTIS osobitné hodnotenie položky č. 254 - vážne duševné poruchy po poraneniach okrem poranenia hlavy s bodovým ohodnotením 500 bodov, ktoré LEGE ARTIS dokonca navýšila o 100 % na 1000 bodov, keď znalec vychádzal z osobného

psychiatrického vyšetrenia žalobcu vykonaného 27.4.2016. Zistenia a hodnotenie znaleckej organizácie LEGE ARTIS sú podľa žalovaného v zjavnom rozpore so zisteniami v prv vyhotovenom znaleckom posudku č. 8/2012 spoločnosti forensic.sk, nakoľko súdna znalkyňa zo psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku vyšetrením žalobcu dokumentovala, že netrpí žiadnou duševnou poruchou, neboli zistené známky úzkosti, obáv z budúcnosti, ani príznaky depresie, ani žiadne neurastenické ťažkosti, ktoré by potvrdili prítomnosť duševnej poruchy v súvislosti s úrazom a jeho následkami. Žalovaný vyslovil záver, že pokiaľ psychickými poruchami žalobca netrpel v roku 2012 je prinajmenšom zvláštne, že ich znalec zistil v roku 2016.

Ani túto argumentáciu žalovaného nepovažoval odvolací súd za dôvodnú, nakoľko ako už bolo uvedené vyššie, poškodenému môže zo škodnej udalosti v prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu vzniknúť aj ďalší nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Aj podľa § 10 ods. 7 zákona č. 437/2004 Z. z. pri hodnotení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nepredpokladal, hodnotenie sa vykoná novým lekárskeho posudkom (v danom prípade posudkom znaleckej organizácie LEGE ARTIS). Odvolací súd potom nebol oprávnený prehodnocovať tieto závery znalcov (súd na to nedisponuje potrebnými vedomosťami), a teda, či sa mohli u žalobcu (v dôsledku poškodenia zdravia predmetnou dopravnou nehodou) neskôr (po roku 2012) prejavíť (alebo sa prejavili) vážne duševné poruchy (v roku 2016), ale bol povinný závery znalcov v tomto smere rešpektovať a pri priznávaní náhrady za SSU z nich vychádzať. Ako už bolo uvedené, následky sťaženia spoločenského uplatnenia sa môžu prejavíť nielen naraz, ale môžu sa prejavovať aj postupne, pričom nie všetky môžu byť vopred predvídateľné. Či a aké zmeny v zdravotnom stave nastali, je možné zistiť, ak je možné považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený, teda v dobe, kedy je možné vykonať jeho posúdenie (čo patrí výlučne do kompetencie posudzujúceho lekára). Pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskeho posudku (v danom prípade v posudku LEGE ARTIS). Ak potom znalecká organizácia LEGE ARTIS vychádzajúc z osobného psychiatrického vyšetrenia žalobcu vykonaného 27. 04. 2016 ustálila, že žalobcovi prináleží náhrada SSU aj z položky č. 254 - vážne duševné poruchy po poraneniach okrem poranenia hlavy, a túto bodovo ohodnotila na 500 bodov, ktoré navýšila o 100 % na 1000 bodov, nezostalo odvolaciemu súdu iné, než uvedené rešpektovať, nakoľko v konaní nebol predložený iný (neskorší) znalecký posudok, ktorý by uvedenú skutočnosť hodnoverne vyvrátil.

59. V ďalšom sa odvolací súd nestotožnil ani s odvolacou argumentáciou žalovaného (a rovnako tak i intervenienta), že žalobcovi neprináleží nárok na mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu až 50 %. Žalovaný v tomto smere uviedol, že žalobca ukončil základné vzdelanie, prakticky nepracoval, nechal sa vyživovať rodičmi, mal príležitostné práce, venoval sa len svojim záľubám, nemal priateľku a hoci úraz utrpel vo veku 19 rokov a 7 mesiacov, jeho doterajší spôsob života takéto maximálne zvýšenie náhrady SSU neodôvodňuje.

Odvolací súd poukazuje na to, že otázkami aplikácie zák. 437/2004 Z. z. ustanovenia § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. sa zaoberal najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach. Tak v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 212/2012, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 35/2013 dospel k záveru, podľa ktorého ustanoveniu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. zodpovedá interpretácia, podľa ktorej je priznanie invalidity jedným, nie však jediným z predpokladov, pri splnení ktorého môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50 %. V ďalšom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 192/2015 najvyšší súd uviedol, že odškodnenie za SSU má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Pre správne určenie výšky odškodnenia za SSU je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodovej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodíť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v prípadoch, v ktorých doteraz posudzoval opodstatnenosť aplikácie a správnosť interpretácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., riešil viaceré právne otázky, pri ktorých prijal aj právne závery týkajúce sa tohto ustanovenia. Aj v rozhodnutí z 21. júna 2018 sp. zn. 3

Cdo 209/2018, najvyšší súd posudzoval právnu otázku správnosti interpretácie ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., keď uviedol, že sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (§ 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z.). Náhrada za SSU sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti (§ 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.). V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 % (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Bodové hodnotenie za sťaženie SSU môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví (§ 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004).

Pokiaľ ide o žalobou uplatnený nárok na zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, to znamená k právnym normám, ktorých hypotéza nie je konkrétne stanovená právnym predpisom, ale závisí od úvahy súdu. Toto ustanovenie prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností, a aby sám podľa svojho uváženia posúdil, či ide o „prípadohodný osobitného zreteľa“ a - v prípade kladného záveru - rozhodol tiež o tom, aké zvýšenie tejto náhrady je v posudzovanom prípade primerané.

Úvaha súdu v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež hľadiská, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (až o 50 %), je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu. V reálnom živote sa vyskytujúce rozdiely v osobnosti človeka, v jeho individuálnych potrebách, životnom zameraní, v miere jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach života, ako aj odlišnosti v miere závažnosti poškodenia zdravia a intenzite obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musia prejavovať aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady.

Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za SSU súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota.

Vo všeobecnosti treba pripustiť, že v niektorom individuálnom prípade pôjde o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky sa dosiaľ nijako osobitne neangažovanej (napríklad v prípade mimoriadne ťažkého poškodenia zdravia v detskom veku), ktoré - aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jej života - odôvodní priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Takéto zvýšenie je aj podľa názoru odvolacieho súdu vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú bezmála alebo celkom zmarené. Odvolací súd v súvislosti s tým pripomína, že súčasná právna úprava za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného (na ktorý žalobca v danom prípade osobitne poukazuje). Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ustanovenie § 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004 Z. z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Invalidita - hľadisko priamo v tomto

ustanovení uvádzané - skutočne nevyjadruje stupeň angažovania sa poškodeného v spoločnosti pred poškodením jeho zdravia. To však ešte samo o sebe neznamená, že aj ďalšie (v zákone síce výslovne neuvedené, avšak v praxi súdov považované za relevantné) hľadiská musia byť tiež bez vzťahu k tomu, aké bolo predchádzajúce uplatnenie poškodeného v spoločenskej sfére.

Na druhej strane ale nemožno celkom vylúčiť prípad, v ktorom zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia blížiac sa až k hornému limitu (50 %) nebude v prevažnej miere odôvodnené individuálnymi (najmä medicínskymi) zisteniami týkajúcimi sa realizácie poškodeného v oblasti bežného života každého človeka (pri uspokojovaní jeho životných, biologických potrieb), ale skôr bude odôvodňované zisteniami súdu o osobitne vysokej (až mimoriadnej) miere predchádzajúceho uplatnenia sa poškodeného a jeho nasadenia v oblasti spoločenskej, kultúrnej, umeleckej, vedeckej alebo politickej.

Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. sa teda neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou.

Ako už bolo uvedené, úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.) nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za SSU treba považovať také rozhodnutie, ktoré rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (3 Cdo 464/2015). V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 192/2015 najvyšší súd uviedol, že dôvod zasiahnuť do úvahy odvolacieho súdu o výške odškodnenia za SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. dovoľacím súdom by mohol byť daný len v prípade, ak by bola porušená zásada primeranosti.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie priznaním mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za SSU v rozsahu až 50 % túto zásadu v danom spore neporušil. Pokiaľ ide o spôsob a životný štýl žalobcu po dopravnej nehode, tak je určite možné prijať ten záver, že dopravná nehoda spôsob a štýl života žalobcu ovplyvnila, resp. pozmenila, a to natrvalo. Žalobca je doživotne pripútaný na invalidný vozík a plne odkázaný na pomoc tretej osoby pri zvládaní svojich každodenných životných potrieb (v tomto smere sa zlepšenie do budúcnosti ani nepredpokladá). Nie je schopný sa v budúcnosti zamestnať a jeho akékoľvek spoločenské uplatnenie je v podstate nulové. Následkom úrazu sa stal vo veku iba 20 rokov invalidným, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Hoci ide o invalidnú osobu, invalidný dôchodok mu priznaný nebol, nakoľko vzhľadom na svoj vek, kedy došlo k poškodeniu jeho zdravia, nemal odpracovaný dostatok rokov (a teda žalobca nemá ani žiaden príjem). Žalobca od úrazu nie je schopný chodiť a stáť, dokáže iba kratšiu dobu vydržať v sede, prevažne leží na lôžku. Je presúvaný na invalidnom vozíku. Po približne 1 - 2 hodinách v sede máva silné bolesti. Okrem jeho vyradenia zo spoločenského života, obmedzenia u žalobcu sa nepriaznivo dotkli aj jeho rodinnej a intímnej sféry. Nastala u neho úplná porucha mužských sexuálnych funkcií (nemožnosť založiť si vlastnú rodinu). Následky poškodenia zdravia - úplné ochrnutie dolných končatín, poruchy zvieracov - neovládanie vyprázdňovania moču a stolice, jazvy po rozsiahlych preležaninách a sexuologické poruchy možno považovať za trvalé. Kvalita jeho života sa zmenila zásadným spôsobom, jeho možnosť uplatniť sa v živote a spoločnosti sú ťažko obmedzené až nulové (vyžaduje 24-hodinovú opatrovateľskú starostlivosť). Ďalej súd prvej inštancie správne prihliadol aj na vek žalobcu, kedy došlo k poškodeniu jeho zdravia, a teda na to, že žalobca až do konca svojho života (v jeho prevažnej časti) sa ani len nepriblíži k bežnému spôsobu života bežného človeka. V prípade žalobcu tak ide o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky sa dosiaľ nijako osobitne neangažovanej (o prípad mimoriadne ťažkého poškodenia zdravia v mladom veku), ktoré - aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jeho života - odôvodňuje priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Takéto zvýšenie v maximálnej miere (50 %) je aj podľa názoru odvolacieho súdu vyhradené práve prípadom straty akýchkoľvek životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú

bezmála alebo celkom zmarené (čo je aj prípad žalobcu). Ani samotná skutočnosť, že sa žalobca pred dopravnou nehodou dovedy spoločensky nijako osobitne neangažoval (resp. že mal ukončené iba základné vzdelanie, prakticky nepracoval, nechal sa vyživovať rodičmi, mal príležitostné práce, venoval sa len svojim záľubám, nemal priateľku) nebola sama o sebe spôsobilá priznať toto mimoriadne zvýšenie SSU v nižšom rozsahu, nakoľko (ako už bolo uvedené), zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. sa neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. Navyše u žalobcu došlo k poškodeniu zdravia v tak mladom veku, kedy mu jeho dovedy spoločenské (ne)angažovanie nebolo možné vyčítať, nakoľko mal ešte celý život pre sebou, pričom jeho dovedajší zdravotný stav zároveň nevylučoval, že u neho v budúcnosti k takejto angažovanosti dôjde (žalobca by mohol doštudovať, zamestnať sa, venovať sa záľubám a pod).

Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie pri stanovení zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % zachoval zásadu primeranosti.

60. Napokon sa odvolací súd nevidel dôvod ani na zvýšenie miery spoluúčasti (spoluzavinenia) žalobcu na poškodení zdravia (ktoré súd prvej inštancie ustálil na 10 % z dôvodu, že žalobca nebol vo vozidle pripútaný bezpečnostným pásom), keď vykonaným dokazovaním nebola preukázaná vyššia miera spoluzavinenia u žalobcu.

Odvolací súd poukazuje na to, že pre záver, nakoľko sa pri dopravnej nehode na vzniku škody podieľalo i konanie samotného poškodeného žalobcu, nemožno vychádzať len z porovnania všeobecného rozsahu povinností ukladaných pravidlami cestnej premávky jednotlivým účastníkom, ani z porovnania počtu porušených povinností na strane škodcu a na strane poškodeného v konkrétnej situácii. Rozhodujúce je posúdenie, nakoľko sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách a z hľadiska porušenia právnej povinnosti škodcom a poškodeným je podstatné najmä to, o ako významnú povinnosť išlo, ako závažné bolo ich porušenie, aký vplyv malo na vznik škody (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 1264/2002). Posúdenie príčinnej súvislosti medzi porušením povinností zo strany žalobcu (prípadná vedomosť o požití alkoholu vodičom, nepripútanie bezpečnostným pásom počas jazdy a pod.) a vznikom škody je otázkou skutkovou, kde v danom prípade dôkazné bremeno preukazujúce vyššiu mieru spoluzavinenia žalobcu zaťažovalo v konaní žalovaného.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pri úvahe o pomernom rozdelení škody medzi škodcom a poškodeným ide o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcu a o posúdenie všetkých skutočností, ktoré prispeli k vzniku škody. Preto treba posúdiť všetky príčiny, ktoré viedli k škode, a tak u škodcu, ako aj u poškodeného brať do úvahy len také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin vzniku škody (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 1448/2006).

Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, náhrada škody sa znižuje o mieru účasti poškodeného vo všetkých jej zložkách, z ktorých pozostáva. Pre záver o zavinení poškodeného však musia byť dané všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. zavinený protiprávny úkon (ktorým môže byť aj porušenie § 415 OZ), vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Poškodený tým, že dobrovoľne a na vlastnú žiadosť nastúpil do motorového vozidla, ktoré viedol vodič pod vplyvom alkoholu, o čom tiež vedel, konal v rozpore s § 415 OZ (rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co 376/2005 KS).

Príčinná súvislosť medzi konaním škodcu a následkom sa neprerušuje, ak ku konaniu škodcu pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spoluspôsobí pri vzniku následku, ak však konanie škodcu zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nebolo došlo. Príčinná súvislosť by sa prerušila len vtedy, keby nová okolnosť pôsobila ako výlučná a samostatná príčina, ktorá spôsobila následok bez ohľadu na konanie škodcu.

Z hľadiska naplnenia príčinnej súvislosti ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu nestačí všeobecná úvaha o možných následkoch konania škodcu, či iba pripustenie možnosti vzniku škody v dôsledku jeho protiprávneho konania, ale príčinná súvislosť musí byť naisto daná. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak konkrétna majetková ujma vznikne v dôsledku konkrétneho protiprávneho úkonu

škodcu, teda ak je jeho konanie a škoda vo vzájomnom vzťahu príčiny a následku. Vzhľadom na to, že existencia príčinnej súvislosti sa nepredpokladá, musí byť preukázaná.

V danej veci potom nebolo sporným, že žalobca nebol v čase nehody vo vozidle pripútaný bezpečnostným pásom, že bol tzv. šiestym pasažierom v päťmiestnom vozidle, ani to, že v podstate sedel (ležal) na kolenách spolucestujúcich vzadu vozidla. Sporným zostala otázka, či mal žalobca vedomosť aj o tom, že vodič tohto vozidla pred jazdou požil alkoholické nápoje, kde súd prvej inštancie (na rozdiel od žalovaného a intervenienta) nemal túto vedomosť za jednoznačne preukázanú. Rovnako súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že šetrením dopravnej nehody bolo zistené, že príčinou jej vzniku bolo neprispôsobenie jazdy schopnostiam vodiča a poveternostným podmienkam na ceste, predovšetkým prekročenie povolenej rýchlosti.

Ako už bolo uvedené vyššie, pre záver, nakoľko sa pri dopravnej nehode na vzniku škody podieľalo i konanie samotného poškodeného, nepostačuje iba porovnanie rozsahu povinností ukladaných pravidlami cestnej premávky jednotlivým účastníkom, ani porovnanie počtu porušených povinností na strane škodcu a na strane poškodeného, ale rozhodujúcim je posúdenie, nakoľko sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách, význam porušeným povinností, závažnosť ich porušení, a najmä ich vplyv na vzniku škody. Inými slovami povedané, bolo potrebné izolovať, ktoré porušenia sa podieľali na vzniku škody, resp. či povinnosti porušené samotným žalobcom vznik tejto škody spôsobili, príp. v dôsledku nich došlo k zväčšeniu jej rozsahu (podstatná teda bola príčinná súvislosť medzi porušením povinností žalobcom a vznikom škody, príp. zväčšením jej rozsahu). Platí teda, že ak ku škode došlo aj v dôsledku porušenia povinností žalobcom, bude jeho spoluzavinenie dané a naopak, ak žalobcom porušená povinnosť k vzniku škody nevedla, príp. neprispela k zväčšeniu jej rozsahu, spoluúčasť na jej vzniku mu pripisovať nemožno. Ako už bolo uvedené, dôkazné bremeno (keďže sa jednalo o skutkovú otázku) o tom, či aj žalobca svojim protiprávnym konaním spôsobil vznik škody, príp. zväčšenie jej rozsahu, v konaní zaťažovalo žalovaného.

Žalovaný však v konaní nepredložil žiaden dôkaz o tom, že ním deklarované porušenia povinností zo strany žalobcu (t. j. jeho konanie v rozpore s pravidlami cestnej premávky a § 415 OZ tým, že nebol pripútaný, že vedel o požití alkoholu vodičom, že bol šiestym pasažierom vo vozidle) sa určitým spôsobom podieľali na vzniku škody, príp. na zväčšení jej následkov. Inými slovami, žalovaný v konaní nepredložil žiaden taký dôkaz, ktorým by preukázal, že ak by žalobca tieto povinnosti neporušil, ku škode na jeho zdraví by nedošlo. Nebolo teda preukázané, že porušenie pravidiel cestnej premávky a nedodržanie preventívnej povinnosti predchádzaniu škodám (§ 415 OZ) zo strany žalobcu, boli hlavnou a bezprostrednou príčinou vzniku škody (alebo aspoň jednou, z viacerých príčin jej vzniku), príp. v akom rozsahu sa tieto porušenia podieľali na samotnom škodlivom výsledku. Iba samotná existencia porušenia týchto povinností, a počet týchto porušení neboli potom rozhodujúce, keď bez ďalšieho nebolo súčasne preukázané, že sa aj podieľali na samotnom vzniku škody alebo zväčšení jej rozsahu.

Odvolací súd potom dodáva, že napriek tomu, že znalecký posudok č. 41/2011 Ing. Antona Guštara z trestného konania, zo záverov ktorého vyplynulo, „že by vodič vozidla v čase dopravnej nehody zabránil jej vzniku tak, že by s vozidlom jazdil dovolenou rýchlosťou. Vyššia rýchlosť jazdy pri prejazde predmetnou zákrutou vyvolala kolíznu situáciu a znemožnila zabrániť nehode a teda, že technickou príčinou nehody bola vyššia rýchlosť jazdy vozidla pri prejazde predmetnou zákrutou ako rýchlosť primeraná na jej bezpečné prejsenie, čo vyvolalo kolíznu situáciu a znemožnilo zabrániť nehode“ nebol v konaní vykonaný ako riadny dôkaz, (hoci jeho závery potvrdzujú, že jedinou a hlavnou príčinou vzniku škody bola vysoká rýchlosť, ktorou vodič viedol vozidlo, bezprostredne pred dopravnou nehodou (110km/hod)), žalovaný (hoci ho v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno) nepredložil v konaní iný dôkaz, ktorým by preukázal, že i porušenie povinností zo strany žalobcu prispelo ku vzniku škody, príp. k zväčšeniu jej rozsahu. Je potrebné si tiež uvedomiť, že každého zo zvyšných spolucestujúcich bolo možné považovať za tzv. šiesteho pasažiera, že každý z nich mohol mať vedomosť o tom, že vodič pred nehodou požil alkoholické nápoje, a každý z nich nebol vo vozidle pripútaný, avšak im škoda na zdraví (ako u žalobcu) nevznikla. Aj z uvedeného možno potom vyvodiť, že iba samotné porušenie týchto povinností (ktorých sa dopustil nielen žalobca, ale aj zvyšní spolucestujúci) ku vzniku škody viesť nemuselo. Preto nebolo rozhodujúcim ani tak zistenie, či žalobca mal/nemal vedomosť o tom, že vodič vozidla pred jazdou požil alkoholické nápoje (navyše v prípade pochybností túto skutočnosť treba vykladať v prospech žalobcu), ale bolo rozhodujúcim, či táto vedomosť mohla byť jednou z príčin vzniku škody (čo žalovaný v konaní nepreukázal).

S poukazom na uvedené (a s poukazom na to, že súdom prvej inštancie vyslovenú spoluúčasť žalobcu v rozsahu 10 % žalobca odvolaním nenapadol) odvolací súd nevidel dôvodnou ani odvoláciu námietku žalovaného (intervenienta), že táto miera spoluúčasti mala byť súdom zohľadnená vo väčšom rozsahu.

61. V ďalšom žalovaný namietal aj priznané príslušenstvo tvrdiac, že súd ďalej žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo priznal úroky z omeškania z uplatnených náhrad od 30. 03. 2010. Uviedol, že nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu a preto sa nemohol k uplatnenému SSU a zvýšeniu SSU vyjadriť (na čo poukazoval už v prvotnom vyjadrení k žalobe). Žalovaný opakovane písomne (03. 03. 2010 a 30. 03. 2010) žiadal od žalobcu predloženie zdravotnej dokumentácie, ktorej získanie bolo možné len po súhlase dotknutej osoby. Bez nej žalovaný nemohol posúdiť dôvodnosť výšky uplatnenej náhrady. Zdravotnú dokumentáciu žalobcu zaslal jeho právny zástupca súdu (a žalovanému) až po pojednávaní zo dňa 12. 11. 2010. Následne ako žalovaný obdržal zdravotnú dokumentáciu dňa 02. 12. 2010 a po tom, čo táto bola posúdená posudkovými lekármi žalovaného, pristúpil dňa 25. 01. 2011 k poskytnutiu náhrady. Zdravotnú dokumentáciu si žalovaný nemohol zabezpečiť ani z trestného spisu, nakoľko nebol poškodeným a preto nemal do spisu prístup. Navyše sám žalobca na polícii vypovedal až 14. 11. 2011, kedy aj priniesol vyšetrovateľovi jeho lekárske správy. S poukazom na uvedené, priznané úroky z omeškania vo výške 9 % od 30. 03. 2010 do zaplatenia nie sú dôvodné.

Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku priznanie príslušenstva odôvodnil tým, že nakoľko žalovaný do dnešného dňa dlžnú sumu neuhradil, dostal sa s plnením peňažného dlhu do omeškania, a teda je žalobcovi povinný uhradiť okrem istiny 511,41 € aj 9 % úrok z omeškania ročne od 30. 03. 2010 titulom bolestného a okrem istiny 58.119,39 € aj 9 % úrok z omeškania ročne zo sumy 47.048,13 € od 30. 03. 2010 do zaplatenia a 5 % úrok z omeškania zo sumy 11.071,26 € od 01. 11. 2016 do zaplatenia titulom náhrady za sťaženia spoločenského uplatnenia, s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom účinného ku dňu 30. 03. 2010 a ku dňu 01. 11. 2016.

Odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 145/2017 v zmysle ktorých: „peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Skutočnosť, že poisťovňa neodôvodnila odmietnutie poisťného plnenia podľa predstáv poškodeného, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania“.

Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je teda viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, ale aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Skutočnosť, že poisťovňa neodôvodnila odmietnutie poisťného plnenia podľa predstáv poškodeného, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania.“

Aj keď záver, že úroky z omeškania zákon o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „PZP“) viaže výlučne na nesplnenie nepeňažnej povinnosti normovanej § 11 ods. 6, ustanovenie § 1 ods. 2 zákona o PZP zároveň stanovuje aplikabilitu osobitných predpisov (s priamym odkazom na Občiansky zákonník) za podmienky, že samotný zákon o PZP nestanoví inak. Cit. ustanovenie (§ 1 ods. 2) tak explicitne zakladá subsidiaritu Občianskeho zákonníka k zákonu o PZP. Je preto nepochybné, že na predmetný právny vzťah sa bude vzťahovať Občiansky zákonník ako základný súkromnoprávny predpis v podmienkach Slovenskej republiky. Zároveň možno konštatovať, že zákon o PZP aplikáciu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevyklučuje a ani použitím výkladových metód nemožno dospieť k opozitnému záveru. Ak teda Najvyšší súd v označenom rozhodnutí konštatuje, že § 11 ods. 8 zákona o PZP sankcionuje len nesplnenie nepeňažnej povinnosti zo strany poisťovateľa, neexistuje racionálny predpoklad pre konštatáciu, v zmysle ktorej sa nebude sankcionovať ani omeškanie s peňažným plnením podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 zákona o PZP. Inak povedané, ak platí,

že poisťovateľ je sankcionovaný za porušenie svojej nepeňažnej povinnosti, potom nesmie ostať bez právnej pozornosti ani omeškanie so splnením peňažného záväzku, ktorý celkom jednoznačne väčším spôsobom zasahuje do Ústavou SR garantovaných práv poškodeného.

Z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 26. mája 2011, sp. zn. 6 Cdo 16/2010 vyplýva, že „ak sa omeškanie týka peňažného dlhu vo forme náhrady škody (škody na zdraví), pre určenie, kedy dochádza k omeškaniu dlžníka (škodcu), je rozhodujúca povaha požadovaného (súdom priznaného) odškodnenia. Len v prípade, ak bolo súdom rozhodnuté o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., čas splnenia nastáva rozhodnutím súdu (§ 160 O.s.p.), a teda k omeškaniu dlžníka dochádza až uplynutím lehoty na splnenie povinnosti. V ostatných prípadoch je potrebné, z hľadiska určenia času splnenia, vychádzať z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka (t. j. dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal)“.

Možno teda uzavrieť, že iba v rámci nároku na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za SSU dochádza k omeškaniu dlžníka až uplynutím (v rozsudku) súdom určenej doby splnenia, nakoľko až na základe súdneho rozhodnutia vzniká samostatná povinnosť dlžníka zaplatiť náhradu zodpovedajúcu zvýšeniu odškodnenia za SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. (k tomu pozri aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo 23/96, R 53/1997). Ak potom súd prvej inštancie žalobcovi priznal titulom mimoriadneho zvýšenia odškodnenia SSU iba sumu 29.059,69 eur bez príslušenstva, rozhodol správne. Súd prvej inštancie teda úroky z omeškania zo sumy priznaného mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. žalobcovi nepriznal.

62. Pokiaľ ide o úroky z omeškania zo samotných nárokov bolestného a SSU, tieto súd prvej inštancie priznal od 30. 03. 2010 (pokiaľ ide o bolestné zo sumy 511,41 eur, pokiaľ ide o SSU zo sumy 47.048,13 eur) a od 01. 11. 2016 (pokiaľ ide o SSU zo sumy 11.071,26 eur). Ako už bolo uvedené, hoci zákon č. 381/2001 Z. z. úroky z omeškania viaže výlučne na nesplnenie nepeňažnej povinnosti normovanej § 11 ods. 6, pri subsidiárnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.), konkrétne § 517 ods. 2 v spojení s § 563 Občianskeho zákonníka, možno sankcionovať úrokmi z omeškania aj nesplnenie peňažnej povinnosti.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca nárok na bolestné vo výške 19.358,33 eur a na SSU vo výške 120.596,40 eur uplatnil u žalovaného 15. 10. 2009 (spolu s predložením lekárskeho posudku MUDr. Hudeca, ktorý obodoval u žalobcu bolestné na 1.338,75 bodov a SSU na 8.340 bodov). Dňa 18. 11. 2009 vybavením tejto škodovej udalosti žalovaný poveril spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., ktorá žalobcovi dňa 30. 03. 2010 oznámila, že uspokojila jeho nárok iba čiastočne, a to v rámci bolestného mu vyplatila sumu 8.847 eur (t. j. 60 % ako zálohu). Zároveň ho vyzvala, aby jej doložil zápisnicu o jeho výsluchu na polícii (kvôli prevereniu jeho vedomosti o požití alkoholu u vodiča, a k pripútaniu bezpečnostným pásmom) pre účely posúdenia miery jeho spoluzavinenia a fotokópiu jeho zdravotnej dokumentácie, v súvislosti s jeho zranením pri dopravnej nehode, výmeru o priznaní invalidného dôchodku a správu posudkového lekára Sociálnej poisťovne - posúdenie invalidity, pre účely vyplatenia SSU. Zdravotnú dokumentáciu žalobcu zaslal jeho právny zástupca súdu (a žalovanému) až po pojednávaní zo dňa 12. 11. 2010. Následne ako žalovaný obdržal zdravotnú dokumentáciu dňa 02. 12. 2010 a po tom, čo táto bola posúdená posudkovými lekármi žalovaného, pristúpil dňa 24. 01. 2011 k poskytnutiu náhrady, a to sumy 54.090,60 eur titulom SSU (60 % z uplatneného SSU), a dňa 14. 02. 2011 sumy 10.818,12 eur titulom mimoriadneho zvýšenia SSU o 20 %. Dňa 19. 01. 2012 bol na súd doručený znalecký posudok č. 8/2012 znaleckej organizácie forensic.sk, ktorý bol žalovanej doručený 02. 02. 2012, a v ktorom bola obodovaná bolesť na 970 bodov (12.972,78 eur), SSU na 5110 bodov (68.341,14 eur). Dňa 02. 06. 2016 bol súdu doručený znalecký posudok LEGE ARTIS č. 7/2016, v ktorom bolo bolestné obodované na 1.012,50 bodov a SSU na 9.940 bodov.

Zhrňujúc žalovaný teda žalobcovi uhradil bolestné v sume 8.847 eur (dňa 29. 03. 2010), SSU v sume 54.090,60 eur (dňa 24. 01. 2011), zvýšené SSU v sume 10.818,12 eur (dňa 14. 02. 2011). Dňa 12. 05. 2015 bolo žalobcovi doplatené bolestné v sume 2.825,01 eur, SSU v sume 7.398,03 eur, zvýšené SSU v sume 19.926,20 eur a úrok 4.014,56 eur (od 30. 03. 2010 do 24.1.2011) a 9 % úrok zo sumy 10.233,04 eur v sume 4.713,80 eur (od 30. 03. 2010 do 12. 05. 2016).

63. Ako už bolo uvedené, žalobca oznámil žalovanému škodovú udalosť dňa 15. 10. 2009. Od tohto okamihu začala žalovanému plynúť 3 mesačná lehota na skončenie prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a na (buď) oznámenie výšky poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, (alebo) na poskytnutie písomného vysvetlenia dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo na poskytnutie písomného vysvetlenia k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia. Žalovaný až dňa 30. 03.2010 žalobcovi oznámil, že uspokojil jeho nárok iba čiastočne, a to v rámci bolestného mu vyplatil sumu 8.847 eur (t. j. 60 % ako zálohu) a zároveň ho vyzval, aby mu doložil zápisnicu o jeho výsluchu na polícii (kvôli prevereniu jeho vedomosti o požití alkoholu u vodiča, a k pripútaniu bezpečnostným pásmom) pre účely posúdenia miery jeho spoluzavinenia a fotokópiu jeho zdravotnej dokumentácie, v súvislosti s jeho zranením pri dopravnej nehode, výmeru o priznaní invalidného dôchodku a správu posudkového lekára Sociálnej poisťovne - posúdenie invalidity, pre účely vyplatenia SSU. Žalovaný tak svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnil až 30. 03. 2010, a to jednak povinnosť podľa písm. a/ cit. ustanovenia (tým, že žalobcovi oznámil výšku poistného plnenia, v rozsahu, v ktorom mal nárok na náhradu škody preukázaný - t. j. v rozsahu bolestného v sume 8.847 eur), a jednak povinnosť podľa písm. b/ cit. ustanovenia (tým, že žalobcovi vysvetlil dôvody, pre ktoré mu zatiaľ nevyplatil zvyšné nároky, keďže bez predloženia požadovaných dokladov (zápisnice o výsluchu žalobcu na polícii, zdravotnej dokumentácie žalobcu, výmery invalidného dôchodku a správy posudkového lekára Sociálnej poisťovne) nemal ohľadne zvyšných nárokov preukázaný rozsah jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a jeho výšku. Žalovaný si teda týmto splnil svoju povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., avšak až po uplynutí 3 mesačnej lehoty (táto mu uplynula 15. 01. 2010). Žalovanému tak vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania podľa osobitného predpisu podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (§ 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.).

64. Úroky z omeškania (pokiaľ ide o bolestné a SSU) možno žalobcovi priznať iba od toho času, keď sa dlžník (žalovaný) dostal do omeškania. Keďže pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka treba vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie. Ak nedošlo k požiadaniu dlžníka už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe však nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému.

Na druhej strane bolo potrebné (pokiaľ ide o začiatok omeškania žalovaného) vziať do úvahy aj to, že skutočná výška škody na zdraví žalobcu bola zistená (ustálená) až v priebehu súdneho konania, a to na základe znaleckých posudkov, pričom aj súd v napadnutom rozhodnutí vychádzal z bodového ohodnotenia bolesti a SSU podľa znaleckého posudku znaleckej organizácie LEGE ARTIS č. 7/2016 (viď bod 30 tohto rozhodnutia), ktorý bol žalovanému doručený dňa 22. 07. 2016 (č. I. 353). Až týmto dňom (v spojení s predchádzajúcou výzvou žalobcu na plnenie) možno konštatovať, že bolo (aj žalovanému) známe, aká je skutočná (konečná) výška škody u žalobcu (tak v prípade bolestného ako aj v prípade SSU). Preto až nasledujúci deň (23. 07. 2016 - t. j. deň po doručení znaleckého posudku LEGE ARTIS žalovanému, z ktorého záverov pri priznávaní odškodnenia bolestného a SSU vychádzal aj súd prvej inštancie) sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu. Napriek tomu, že žalobca vyzval žalovaného na plnenie skôr (a teda omeškanie žalovaného by sa malo odvíjať od § 563 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie sa vo všeobecnosti vzťahuje na prípady splatnosti nároku na náhradu škody), žalovaný (bez poznania a ustálenia skutočnej výšky svojho dlhu, ktorého výška bola dovtedy sporná) sa nemohol dostať do omeškania skôr, než mu bola známa skutočná výška jeho dlhu. Otázka možného spoluzavinenia poškodeného (ako procesná obrana žalovaného v konaní) bola v tomto smere už irelevantná. Z týchto dôvodov odvolací súd ustálil za deň omeškania žalovaného s plnením náhrady

škody (bolestného a SSU) dňom 23.7.2016. Podľa § 3 ods. 1 vl. nariadenia č. 87/1995 Z. z. účinného k 23. 07. 2016, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V danej veci bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu vo výške 0,25 %. Výška úrokov z omeškania tak predstavuje 5,25 %. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznaného príslušenstva (pokiaľ išlo o bolestné a SSU) zmenil tak, že „žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom bolestného sumu 511,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne od 23. 07. 2016 do zaplatenia, titulom náhrady za sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 58.119,39 eur spolu s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 23. 07. 2016 do zaplatenia“.

65. Pokiaľ ide o výroky o trovách konania, a výroky, ktorými bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok a trovy štátu (výroky IV. až VI.) tieto odvolaním napadli tak žalobca, (výrok IV.) ako aj žalovaný a intervenient (výroky IV. až VI.).

Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách (prvoinstančného) konania vychádzal z toho, že žalobca bol v konaní úspešný ohľadne sumy 186.763 eur (predchádzajúcim rozsudkom priznaná suma žalobcovi vo výške 34.163,80 eur spolu so sumou vo výške 64.908,72 eur, v ktorej bolo konanie zastavené zavinením žalovaného a napadnutým rozsudkom priznaná suma žalobcovi vo výške 87.690,48 eur) z celkovo uplatňovanej sumy v tomto konaní vo výške 208.564,90 eur, t. j. jeho úspech preto predstavoval 89,55 % a úspech žalovaného 10,45 %. Čistý úspech žalobcu tak bol vo výške 79,10 % (89,55 % - 10,45 %) a preto žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 79,10 %, s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. V ďalšom uviedol, že nakoľko súdny poplatok za podanú žalobu nebol s poukazom na osobné oslobodenie žalobcu od platenia súdneho poplatku zaplatený, podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. zaviazal podľa výsledku konania neúspešného žalovaného na úhradu súdneho poplatku za žalobu vo výške 5.261 eur (6 % z priznanej sumy 87.690,48 eur) podľa položky č. 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov. O trovách konania štátu rozhodol analogicky podľa u § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 1 a 2 CSP podľa ktorého, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Pri určení výšky náhrady trov konania štátu (v sume 159,72 eur) vychádzal súd z uznesenia č. k. 52C 135/2010-292 zo dňa 21. 10. 2015, podľa ktorého bola znaleckej organizácii zo štátnych finančných prostriedkov vyplatená suma 47,81 eur a z uznesenia č. k. 52C 135/2010-353 zo dňa 18. 07. 2016, podľa ktorého bola znaleckej organizácii zo štátnych finančných prostriedkov vyplatená suma 111,91 eur.

66. Odvolací súd (pokiaľ ide o trovy prvoinstančného konania) poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. 2. 2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31, podľa ktorých, zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou“. Aj z nálezu Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019 vyplýva, že „Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy“.

67. Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števčeka, Ficovej, Baricovej, Mesiarkinovej, Bajánkovej, Tomašoviča a kol. vydané v nakladateľstve C. H. Beck v roku 2016 zo strán 926 a 927 vyplýva, že: „Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje

tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom (prípadne aj viacerými znalcami) môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je zrejme primárnym fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje“.

68. Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim kritériom pri posudzovaní tejto veci je správne zodpovedanie otázky, či v danom prípade výška plnenia požadovaného žalobcom závisela od znaleckého posudku (znaleckých posudkov), resp. od úvahy súdu, prípadne od oboch týchto faktorov, alebo nie. Podľa názoru odvolacieho súdu treba v tejto otázke dať za pravdu žalobcovi. Je preukázané, že súd prvej inštancie pri ustáľovaní výšky náhrady škody na zdraví (pokiaľ išlo o bolestné a SSU - teda pri ustáľovaní sumy, na zaplatenie ktorej bol žalovaný zaviazaný) vychádzali z troch rozličných znaleckých (lekárskych) posudkov (2 znalecké posudky a 2 lekárske posudky), predovšetkým zo znaleckého posudku LEGE ARTIS č. 7/2016. Vo všetkých týchto znaleckých posudkoch bola výška škody ustálená pomerne výrazne odlišnými sumami. Na tomto základe napokon súd prvej inštancie vlastnou úvahou dospel k záveru, podľa ktorého za primeranú považoval takú výšku škody, ktorá vyplývala práve zo znaleckého posudku LEGE ARTIS č. 7/2016. Aj pokiaľ išlo o nárok na mimoriadne zvýšenie SSU (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.), toto zvýšenie vychádzalo (po zohľadnení individuálnosti prípadu) výlučne z úvahy súdu prvej inštancie. Je preto celkom zřejmé, že meritorný výsledok konania závisel od znaleckých posudkov, ako aj (v konečnom dôsledku) od úvahy súdu prvej inštancie.

69. Vyššie uvedené prichádza do úvahy iba pri rozhodnutiach, ktoré zaväzujú na plnenie, a z nich iba pri tých, ktorými sa rozhoduje o výške plnenia. Nestačí, ak sa nimi rozhoduje iba o základe nároku. Súčasne musí byť splnená aj druhá podmienka, ktorou je závislosť vyčíslenia plnenia od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatrnej alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci.

Ako už bolo uvedené, pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade (v prípade nárokov na náhradu škody na zdraví) bolo potrebné rozlišovať, čo bolo základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že žalobcovi nárok na náhradu škody vznikol a že na jej náhradu je povinný žalovaný. Výška samotnej škody bola potom druhotná a nadväzujúca. Primárnym bol teda fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. V danej veci teda nešlo o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V danej veci bolo preto potrebné žalobcu považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od znaleckého dokazovania a úvahy súdu. Nárok na plnú náhradu trov konania sa však priznáva iba z prisúdenej sumy. Nakoľko bol žalobca so svojim nárokom na náhradu škody plne úspešný (iba jeho výška závisela od znaleckého posudku a úvahy súdu), mal súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného (a pôvodného odvolacieho) konania rozhodnúť tak, že žalobcovi

mal proti žalovanému priznať nárok na náhradu trov prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania v rozsahu 100% (s tým, že v takomto prípade sa následne základná sadzba tarifnej odmeny advokáta bude vypočítavať iba z výšky súdom priznaného plnenia).

70. Pokiaľ išlo o výroky IV. a V., tieto odvolaním napadli len žalovaný a intervenient, avšak ich údajnú nesprávnosť nijako neodôvodnili (chýbala tu odvolacia argumentácia). Preto odvolaciemu súdu nezostalo iné, než rozsudok súdu prvej inštancie v týchto výrokoch potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP). Odvolací súd nemohol (bez súčasného odvolania žalobcu proti týmto výrokom) rozhodnúť ani v neprospech odvolateľov a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť súdny poplatok a trovy štátu vo väčšom rozsahu, než mu túto povinnosť uložil súd prvej inštancie. Odvolací súd iba dodáva, že štátu patrí náhrada trov, ktoré skutočne vynaložil v súlade s v danom čase platnou procesnou normou, ustanovením § 148 OSP, podľa ktorej mu ex lege vznikol nárok na ich náhradu, a to napriek tomu, že nová procesná úprava CSP analogické ustanovenie neobsahuje. Aplikáciou základného princípu uvedeného v čl. 4 ods. 2 CSP s použitím ustanovenia § 253 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP je možné štátu náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu priznať aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku (k tomu pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 3/2018).

71. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd zmenil (§ 388 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. (iba pokiaľ išlo o priznané príslušenstvo) tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom bolestného sumu 511,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 23. 07. 2016 do zaplatenia, a titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 58.119,39 eur spolu s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 23. 07. 2016 do zaplatenia. Vo zvyšných napadnutých výrokoch (III., V., VI.) a vo výroku II. (pokiaľ išlo o priznanú sumu bolestného vo výške 511,41 eur, sumu SSU vo výške 58.119,39 eur a sumu mimoriadneho zvýšenia SSU vo výške 29.059,69 eur) odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Vo výroku o trovách konania (výrok IV.) odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

72. Výrok, ktorým bolo konanie zastavené (výrok I.) nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť.

73. O trovách tohto odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na to, že základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevyklučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania - prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) tromi samostatnými výrokmí. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 CSP. V danej veci mali v tomto odvolacom konaní obe strany sporu úspech len v nepatrných časti (žalobca vo výroku o trovách konania, žalovaný a intervenient vo výroku o príslušenstve), v prevažnej časti teda boli ich odvolania nedôvodné, a preto odvolací súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

74. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).